

Załącznik nr 2

do Uchwały Nr 67/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **turystyka i rekreacja**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Wydział Ekonomiczny w Szczecinie

Filia Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu

Data przeprowadzenia wizytacji: **28-29.03.2021 r.**

Warszawa, 2021

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	6
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	6
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	12
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	19
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	22
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	27
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	32
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	35
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	37
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiąganych rezultatach	41
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	42
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	48
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca: prof. dr hab. Joanna Moczydłowska, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Magdalena Osińska – ekspert PKA;
2. dr hab. Magdalena Kachniewska – ekspert PKA;
3. Bogdan Marek – ekspert ds. studenckich;
4. Bartosz Baca – ekspert ds. pracodawców;
5. Julia Sobolewska – sekretarz zespołu oceniającego.

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja prowadzonym na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie, Filii Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu, została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonego przez Komisję na rok akademicki 2020/21. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się w związku z upływem okresu na jaki została wydana pozytywna ocena programowa (Uchwała nr 727/2015 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 17 września 2015 r.). W wyniku wspomnianej oceny nie zostały sformułowane żadne zalecenia naprawcze, jedynie rekomendacje, do których Uczelnia odniosła się w toku wizytacji.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą zdalnej oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Przed wizytacją zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przygotowanym przez Uczelnię. Raport zespołu oceniającego został opracowany na podstawie spotkań i rozmów z Władzami Uczelni, Jednostki, pracownikami, studentami wizytowanego kierunku oraz przedstawicielami otoczenia społecznego. Dodatkowo zespół oceniający dokonał hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy prac etapowych i losowo wybranych prac dyplomowych wraz z recenzjami, a także wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej w formie zdalnej.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	turystyka i rekreacja
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	I stopnia
Profil studiów	praktyczny
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	niestacjonarne
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	• geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna (59%); • nauki o zarządzaniu i jakości (32%); • inne (9%)
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów; 212 ECTS
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	12 punktów ECTS; 960 godzin
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	Nabór 2018/2019: • <i>hotelarstwo;</i> • <i>turystyka uzdrowiskowa SPA&Wellness;</i> • <i>turystyka międzynarodowa;</i> • <i>zarządzanie gastronomią i dietetyką;</i> • <i>bezpieczeństwo imprez masowych i turystycznych.</i> Nabór 2019/2020: • <i>hotelarstwo;</i> • <i>zarządzanie gastronomią i dietetyką;</i> • <i>turystyka międzynarodowa;</i> • <i>zarządzanie kadrami w przedsiębiorstwie turystycznym.</i>

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

	Nabór 2020/2021: • <i>hotelarstwo i gastronomia;</i> • <i>turystyka międzynarodowa;</i> • <i>trener personalny i dietetyka;</i> • <i>turystyka zdrowotna i dietetyka.</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku		82
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów³		766
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów		29,44 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne		117,39 ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru		87 ECTS

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja są zgodne ze strategią Uczelni na lata 2017-2020. Uczelnia nie posiada aktualnej strategii. Rekomenduje się podjęcie intensywnych prac zmierzających do opracowania aktualnej strategii rozwoju.

Według założeń strategii, której realizacja została zakończona w roku 2020 Wydział Ekonomiczny w Szczecinie, Filia Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu jest Uczelnią skoncentrowaną na rozwoju karier zawodowych oraz pasji studentów. W ramach głównych złoża strategii została określona misja Uczelni: „Partnerzy w rozwoju kariery zawodowej” oraz wizja: „Regionalny lider w kształceniu studentów łączących naukę i pracę”. Strategia Uczelni jest dokumentem ogólnym i nie odnosi się do konkretnych kierunków studiów, w tym ocenianej turystyki i rekreacji.

Kierunek turystyka i rekreacja jest zorganizowany w ten sposób, by spełniać atrybuty marki WSB, tj. praktyczność i przyjazność. Kategorie te wynikają z realizowanych od 2010 r. w Grupie Wyższych Szkół Bankowych badań atrybutów marki (BAM). Pierwszy z atrybutów, tj. „praktyczność”, rozumiany jest jako dostosowanie procesu kształcenia do wymagań rynku pracy oraz pracodawców. Atrybut ten swoim zasięgiem obejmuje: ofertę produktową i kierunkową, dostosowanie procesu dydaktycznego

³ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

oraz działań wspierających kształcenie, kształtowanie kompetencji istotnych z punktu widzenia pracodawców, a także podwyższanie wartości kompetencji zawodowych studenta na rynku pracy. Wobec powyższego realizacja na Wydziale atrybutu praktyczności polega na położeniu nacisku na praktyczny proces kształcenia, przy zaangażowaniu praktyków do prowadzenia zajęć w warunkach zbliżonych do rzeczywistych. Praktyczność to również zapewnienie studentom możliwości rozwoju poprzez udział w szkoleniach, doradztwo zawodowe oraz praktyki. W ramach drugiego z atrybutów marki WSB, jakim jest „przyjazność”, zawarte są takie elementy jak: sposób organizacji studiów, sposób organizacji obsługi administracyjnej oraz przyjazne podejście do studenta. Podkreślić należy, że „przyjazność” dotyczy również infrastruktury wykorzystywanej w procesie nauczania. Tym samym kierunek jest zgodny z przyjętą na Uczelni polityką jakości.

Koncepcja i cele kształcenia w niewystarczającym stopniu uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej i gospodarczej właściwych dla kierunku turystyka i rekreacja. Nie uwzględniono zmian, które wynikają dla sektora turystyki i rekreacji między innymi z rewolucji cyfrowej, rosnącej roli operatorów cyfrowych, malejącego znaczenia organizatorów imprez turystycznych i innych czynników diametralnie zmieniających rynek usług turystycznych i rekreacyjnych. Zdarzają się także przypadki zalecania studentom przestarzałej literatury (np. *obsługa ruchu turystycznego, podstawy socjologii*). Koncepcja i cele kształcenia są tylko częściowo zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. W małym zakresie przygotowuje się studentów do korzystania z nowoczesnych technologii, w tym oprogramowania wykorzystywanego w branży turystycznej. Nie wyposaża się także studentów w oczekiwane na rynku pracy kompetencje językowe.

Określono możliwości zatrudnienia absolwentów ocenianego kierunku. Uczelnia deklaruje, że Absolwent jest przygotowany do pracy w biurze turystycznym, w hotelu, w obiektach turystyczno-rekreacyjnych, w agroturystyce, na przystaniach i w ośrodkach wodnych, w organizacjach wspierających i zarządzających branżą turystyczną, jak również do prowadzenia własnej działalności gospodarczej o charakterze turystycznym. Jako potencjalne miejsca pracy absolwentów wskazano:

- przedsiębiorstwa żeglugowe morskie i śródlądowe nastawione na turystykę pasażerską;
- biura turystyczne, firmy spedycyjne zarządzające transportem turystycznym;
- agencje turystyczne i informacji turystycznej;
- obiekty turystyczno-wypoczynkowe i uzdrowiskowe;
- obiekty sportowo-wodne i przystanie, specjalizujące się w turystyce kwalifikowanej i specjalistycznej,
- instytucje i przedsiębiorstwa obsługujące turystykę przygraniczną, tranzytową i euroregionalną;
- urzędy samorządowe i ośrodki, instytucje turystyczne regionalne i lokalne.

W rzeczywistości Uczelnia nie przygotowuje do podjęcia pracy w wymienionych organizacjach, ponieważ kształcenie koncentruje się głównie na hotelarstwie i gastronomii. Analiza koncepcji kształcenia, zwłaszcza programu studiów, nie pozwala zaobserwować związku między treściami kierunkowymi a potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz lokalnego i globalnego rynku pracy. Dwa zasadnicze nurty kształcenia realizowane przez Uczelnię: hotelarstwo i gastronomia, nie wyczerpują potrzeb współczesnego rynku turystycznego, a doskonała znajomość rynku lokalnego, jaką niewątpliwie reprezentują zatrudnieni w Uczelni praktycy, jest niewystarczająca z punktu widzenia realiów silnie zglobalizowanego rynku turystycznego, na którym elementarną potrzebą staje się znajomość globalnych łańcuchów wartości turystycznej oraz specyfiki zarządzania korporacjami transnarodowymi (agencje globalne, hotelarstwo sieciowe, linie lotnicze i korporacje autokarowe,

globalne sieci wynajmu samochodów, krajowe i transnarodowe korporacje zarządzające parkami rozrywki).

Uczelnia deklaruje, że treści programowe na kierunku turystyka i rekreacja są efektem konsultacji z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, wykładowcami, studentami (w ramach konsultacji menadżera kierunku, badania atrybutów marki, oceny kadry dydaktycznej) oraz analiz rynkowych, opracowywanych przez analityków Założyciela Uczelni, TEB-Akademia. Program studiów wskazuje, że w koncepcji kształcenia w małym stopniu uwzględniane są wzorce i doświadczenia krajowe i zagraniczne w zakresie aktualnych standardów kształcenia w zakresie turystyki i rekreacji.

Koncepcja kształcenia uwzględnia nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i wynikające stąd uwarunkowania. Zapewniono wsparcie techniczne i metodyczne zarówno nauczycielom akademickim, jak i studentom. Opracowano standardy pracy zdalnej. Władze Wydziału zareagowały na zaistniałą sytuację wynikającą z pandemii SARS-CoV-2 i wprowadziły w przeciągu 2 tygodni, obok wykorzystywanej wcześniej platformy LMS Moodle, platformę streamingową Zoom do prowadzenia zajęć. W tym samym czasie przeprowadzono cykl szkoleń dla wykładowców z obsługi platformy Zoom oraz Moodle. Zostały wypracowane standardy nauczania zdalnego. Wszystkie zajęcia od początku pandemii do końca roku akademickiego 2019/20 zostały przeprowadzone w formie on-line. Ze względu na proces ujednolicenia oprogramowania w Grupie WSB w przerwie letniej wprowadzono platformę MS Teams i zakupiono oprogramowanie MS 365 dla całego Wydziału. LMS Moodle nadal pozostaje platformą wspierającą proces nauczania. Osiągnięcie efektów uczenia się z grupy umiejętności jest bardzo trudne z uwagi na zamknięcie większości obiektów turystycznych na czas pandemii.

Koncepcja i cele kształcenia na studiach I stopnia nie mieszczą się w dyscyplinach, do których kierunku jest przyporządkowany. Studia przyporządkowano do dyscyplin: geografia społecznoekonomiczna i gospodarka przestrzenna (dyscyplina wiodąca - 59% ECTS), nauki o zarządzaniu i jakości (32% ECTS) oraz "inne" - 9% ECTS. Pod pojęciem "inne" Uczelnia rozumie nauki o kulturze fizycznej oraz nauki socjologiczne. Przyporządkowanie to nie znajduje odzwierciedlenia w formalnie przyjętej dokumentacji.

Przyporządkowanie kierunku turystyka i rekreacja do dyscyplin naukowych nie znajduje odzwierciedlenia w treści efektów uczenia się oraz programie studiów. Problemy powiązane z geografiami społecznoekonomiczną i gospodarką przestrzenną (dyscypliną wiodącą) występują w treści efektów uczenia się oraz w treściach programowych w znikomym zakresie. Dominują efekty uczenia się właściwe dla nauk o zarządzaniu i jakości oraz nauk o zdrowiu. Wśród umiejętności i kompetencji ogólnych absolwenta kierunku niemal wszystkie związane są z dyscypliną nauki o zarządzaniu i jakości, w tym:

- dokonywanie oceny działań w branży turystycznej oraz umiejętność podejmowania własnych inicjatyw;
- działania na wolnym rynku, zgodnie ze standardami światowymi;
- posługiwanie się przepisami prawa;
- korzystanie z nowych technik i technologii w zakresie gromadzenia, przetwarzania i przesyłania informacji oraz w zakresie obsługi branżowych narzędzi informatycznych;
- kompleksowe badanie rynku, analiza i planowanie;
- zarządzanie grupą, negocjacje oraz komunikacja w biznesie;
- planowanie strategii marketingowych;
- odnalezienie się na krajowym i międzynarodowym rynku pracy;

- tworzenie i dostosowanie oferty turystycznej dla poszczególnych grup społecznych, z uwzględnieniem osób z niepełnosprawnościami;
- założenie i prowadzenie działalności gospodarczej.

Wśród umiejętności zawodowych absolwenta wskazano zaledwie 3, które można uznać za właściwe kształceniu w dyscyplinie geografia społecznoekonomiczna i gospodarka przestrzenna: 1) posługiwanie się mapą, planami, przewodnikami turystycznymi; 2) zaprezentowanie szczególnych walorów turystycznych swojego regionu, Polski, Europy i świata oraz 3) opracowanie ofert wycieczek oraz pełnej dokumentacji z tym związanej.

Przyjęte efekty uczenia się na studiach I stopnia obejmują 18 efektów w zakresie wiedzy, 20 efektów w zakresie umiejętności oraz 5 efektów w zakresie kompetencji społecznych.

Kolejność formułowania efektów pozwala na kształtowanie programu studiów, poczynając od zajęć ogólnych do szczegółowych. Zatem student zna: systematykę turystyki i rekreacji (rodzaje, formy, funkcje) i związki turystyki i rekreacji z innymi dziedzinami wiedzy; typowe rodzaje i elementy struktur i instytucji rynku turystycznego i rekreacyjnego, w tym organizacji turystycznych i rekreacyjnych działających w Polsce; typologię atrakcji turystycznych i najważniejsze atrakcje turystyczne Polski i świata; społeczne aspekty ochrony przyrody oraz ich wpływ na życie człowieka i trendy występujące na rynku turystycznym i rekreacyjnym i tendencje społeczne, demograficzne, ekonomiczne, prawne, polityczne, przyrodnicze, technologiczne i kulturowe. Wśród elementów kształtujących umiejętności znalazły się następujące: student potrafi na poziomie podstawowym opisywać i interpretować zjawiska funkcjonujące w turystyce i rekreacji; organizować różne formy turystyki i rekreacji z poszanowaniem środowiska przyrodniczego; prawidłowo analizować zjawiska zachodzące na rynku turystycznym i wykorzystywać te analizy w procesie prowadzenia działalności gospodarczej oraz posługiwać się mapą i innymi źródłami informacji w celu scharakteryzowania obiektów i regionów turystycznych.

Przyjęte kierunkowe efekty uczenia się na studiach I stopnia są nastawione na rozwijanie umiejętności praktycznych, w tym umiejętności komunikowania się w języku obcym. Należy jednak zwrócić uwagę, że umiejętnościom językowym nie przypisano osiąganego poziomu znajomości języka obcego.

W ramach kompetencji społecznych student jest gotów do rozstrzygania dylematów związanych z wykonywaniem zawodu turystycznego i rekreacyjnego, okazywania szacunku wobec klienta oraz troski o jego satysfakcję poprzez przestrzeganie norm funkcjonujących w społeczeństwie, a także dbania o poziom aktywności fizycznej niezbędny do wykonywania zadań właściwych dla podjętej działalności zawodowej.

Oceniając zestaw efektów uczenia się zakładanych na kierunku turystyka i rekreacja, zespół oceniający zwrócił uwagę na bardzo tradycyjne podejście do kształcenia na tym kierunku studiów. W okresie globalizacji, powszechności rezerwacji online, analizy doświadczenia klientów i innych trendów cywilizacyjnych (w tym także ograniczeń wynikających z pandemii COVID 19) w zawodach związanych z branżą turystyczną pojawiły się zupełnie nowe elementy, których analizowane efekty nie uwzględniają. Dodatkowe zastrzeżenia budzą niektóre sformułowania zawarte w efektach uczenia się, np. „zawód turystyczny i rekreacyjny”, pojawiający się w TiR_I_K01. Utrudnia to sformułowanie właściwych metod weryfikacji tych efektów.

Efekty TiR_I_W17 („student zna budowę organizmu człowieka, w szczególności układu ruchu, procesy energetyczne i fizjologiczne zachodzące w organizmie człowieka podczas wysiłku i wypoczynku oraz znaczenie aktywności turystycznej i rekreacyjnej dla zdrowia człowieka”) oraz TiR_I_W18 („student zna podstawowe pojęcia i mechanizmy psychospołeczne, metody pedagogiczne związane

z kształtowaniem zachowań człowieka oraz psychiczne mechanizmy wykonywanych czynności, a także procesy i czynniki kształtujące styl życia współczesnego człowieka z uwzględnieniem żywienia”) nie są związane z dyscyplinami, do których przypisano oceniany kierunek studiów. Dodatkowo efekt TiR_I_W18 nie może być osiągany na specjalnościach *turystyka międzynarodowa* oraz *hotelarstwo i gastronomia*, ponieważ nie znajduje on potwierdzenia w ramach przedmiotowych efektów uczenia się.

Efekty uczenia się osiąmane na studiach turystyka i rekreacja nie uwzględniają wszystkich charakterystyk drugiego stopnia dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji. W zakresie wiedzy nie uwzględniono zaawansowanego poziomu przekazywanej wiedzy (P6S_WG: „w zaawansowanym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska...”). Nie ma efektów uczenia się odnoszących się do „fundamentalnych dylematów współczesnej cywilizacji”, a także do etycznych uwarunkowań działalności zawodowej w turystyce i rekreacji (P6S_WK). W zakresie umiejętności częściowo nie uwzględniono charakterystyk:

- P6S_UW - żaden z efektów uczenia się nie obejmuje stosowania „zaawansowanych technik informacyjno-telekomunikacyjnych” (w treści TiR_I_U15 uwzględniono tylko „wybrane systemy informatyczne”);
- P6S_UO – nie ma efektu obejmującego umiejętność: „planować i organizować pracę indywidualną oraz w zespole”;
- P6S_UK – „posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Systemu Opisu Kształcenia Językowego” (określając kompetencje językowe studentów Uczelnia nie określa ich docelowego poziomu jako co najmniej B2).

W zakresie kompetencji społecznych nie uwzględniono charakterystyk:

- P6S_KK: „jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści” oraz „uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu”;
- P6S_KO: „wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego” oraz „inicjowania działań na rzecz interesu społecznego”;
- P6S_KR: „przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych” oraz „dbałości o dorobek i tradycje zawodu”.

Efekty przedmiotowe wykraczają poza dyscyplinę, do których przypisane zostały kierunkowe efekty uczenia się. Dotyczy to m.in. *fizjologii człowieka; różnych form rekreacji; podstaw dietetyki i żywienia człowieka* czy *planowania diety i organizacji żywienia w turystyce i rekreacji*. Ponadto, wśród efektów przedmiotowych nie sformułowano efektów osiąganych w ramach pracy własnej studenta

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Koncepcja i cele kształcenia w niewystarczającym stopniu uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej i gospodarczej właściwych dla kierunku turystyka i rekreacja. Nie uwzględniono zmian, które wynikają dla sektora turystyki i rekreacji z rewolucji cyfrowej,

rosnącej roli operatorów cyfrowych, kryzysu agencji turystycznych i innych czynników diametralnie zmieniających rynek usług turystycznych i rekreacyjnych.

2. Koncepcja i cele kształcenia nie mieszczą się w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany. Studia przypisano do dyscyplin: geografia społecznoekonomiczna i gospodarka przestrzenna (dyscyplina wiodąca - 59% ECTS), nauki o zarządzaniu i jakości (32% ECTS) oraz "inne" (9% ECTS). Analiza stanu faktycznego wykazała, że pod pojęciem "inne" Uczelnia rozumie nauki o kulturze fizycznej oraz nauki socjologiczne. Przyporządkowanie to nie znajduje odzwierciedlenia w formalnie przyjętej dokumentacji.
3. Przyporządkowanie kierunku turystyka i rekreacja do dyscyplin naukowych nie znajduje odzwierciedlenia w treści efektów uczenia się oraz programie studiów. Problemy powiązane z geografią społecznoekonomiczną i gospodarką przestrzenną (dyscypliną wiodącą) występują w treści efektów uczenia się oraz w treściach programowych w znikomym zakresie. Dominują efekty uczenia się właściwe dla nauk o zarządzaniu i jakości oraz nauk o zdrowiu.
4. Efekty przedmiotowe wykraczają poza dyscypliny, do których przypisane zostały kierunkowe efekty uczenia się. Dotyczy to m.in. *fizjologii człowieka; różnych form rekreacji; podstaw diety i żywienia człowieka czy planowania diety i organizacji żywienia w turystyce i rekreacji*. Ponadto, wśród efektów przedmiotowych nie sformułowano efektów osiągniętych w ramach pracy własnej studenta.
5. Koncepcja i cele kształcenia nie uwzględniają w wystarczającym stopniu przygotowania studentów do korzystania z nowoczesnych technologii, w tym oprogramowania wykorzystywanego w branży turystycznej.
6. Nie wyposaża się także studentów w oczekiwane na rynku pracy kompetencje językowe (umiejętnościom językowym nie przypisano osiąganego poziomu znajomości języka obcego).
7. Zastrzeżenia budzą niektóre sformułowania zawarte w treści efektów uczenia się, np. „zawód turystyczny i rekreacyjny” w TiR_I_K01. Utrudnia to sformułowanie właściwych metod weryfikacji tych efektów.
8. Nie ma możliwości osiągnięcia wszystkich zakładanych efektów uczenia się. Efekt TiR_I_W18 nie może być zrealizowany na specjalnościach *turystyka międzynarodowa* oraz *hotelarstwo i gastronomia*, ponieważ nie znajduje on potwierdzenia w ramach przedmiotowych efektów uczenia się.
9. Uczelnia nie przygotowuje do podjęcia pracy w organizacjach wskazanych jako potencjalne miejsca pracy absolwentów, ponieważ kształcenie koncentruje się głównie na hotelarstwie i gastronomii.
10. Treść efektów uczenia się nie uwzględnia wszystkich charakterystyk drugiego stopnia dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji, tym samym jest niezgodna z rozporządzeniem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 14 listopada 2018 roku w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz.U. 2018, poz. 2218).

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Uczelnia prowadzi studia I stopnia na kierunku turystyka i rekreacja wyłącznie w formie niestacjonarnej. Program studiów I stopnia obejmuje 6 semestrów nauki. Na kierunku turystyka i rekreacja oferowane jest kształcenie na następujących specjalnościach: *hotelarstwo i gastronomia; trener personalny i dietetyka; turystyka międzynarodowa*, a także *turystyka zdrowotna i dietetyka*. Specjalność *trener personalny i dietetyka* nie jest wybierana przez studentów i dlatego też nie jest uruchamiana.

Treści programowe realizowane na kierunku turystyka i rekreacja są częściowo zgodne z wiedzą z zakresu dyscyplin, do których został przypisany kierunek. Efekty określone w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauk o zarządzaniu i jakości znajdują odzwierciedlenie w programie studiów. Z kolei dyscyplina geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna jest reprezentowana w programie studiów przez następujące zajęcia: *geografia turystyczna Polski; geografia turystyczna świata; krajoznawstwo; walory turystyczne i rekreacyjne wybranych miast Polski i UE oraz zajęcia terenowe*. Zajęciom tym przypisano łącznie 23 punkty ECTS, co stanowi ok. 11% ogólnego bilansu czasu pracy. Oznacza to, że przypisanie kierunku do geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej w skali 59% nie znajduje odzwierciedlenia w programie studiów. Dodatkowo w programie studiów można wskazać zajęcia, które nie mieszczą się w dyscyplinach, do których przypisano oceniany kierunek. Są to: *historia architektury i sztuki* (kierunkowy; 6 ECTS); *fizjologia człowieka* (kierunkowy; 4 ECTS); *ekologia i ochrona środowiska* (kierunkowy; 3 ECTS); *psychologia sportu i rekreacji* (specjalnościowy; 6 ECTS); *metodyka ćwiczeń fitness w pracy trenera personalnego* (specjalnościowy; 6 ECTS); *podstawy dietetyki i żywienia człowieka* (specjalnościowy; 6 ECTS) oraz *planowanie diety i organizacja żywienia w turystyce i rekreacji* (specjalnościowy; 5 ECTS). Dodatkowo na specjalności *trener personalny i dietetyka* nie zaoferowano żadnych zajęć ruchowych, niezbędnych do wykształcenia absolwenta. Program studiów na kierunku turystyka i rekreacja ma charakter eklektyczny. Został skonstruowany wadliwie w tym sensie, że nie uwzględnia części wiedzy pochodzącej z dyscypliny wiodącej, częściowo uwzględnia natomiast wiedzę właściwą dla dyscyplin, do których nie został przypisany. Specjalność *trener personalny i dietetyka* nie ma związku z zakładanymi efektami uczenia się.

Realizowany plan studiów zawiera grupy zajęć ogólnych, kierunkowych i specjalnościowych, w tym także zajęcia zawierające treści humanistyczne i społeczne w wymiarze zgodnym z obowiązującymi przepisami, a ponadto zajęcia z zakresu ochrony własności intelektualnej oraz bezpieczeństwa i higieny pracy. W grupie zajęć kierunkowych znalazły się m.in. treści kształcenia w zakresie: *podstaw turystyki; podstaw rekreacji; geografii turystycznej Polski; krajoznawstwa; obsługi ruchu turystycznego; ekonomiki turystyki i rekreacji* a także *techniki sprzedaży usług turystycznych*. Osobne bloki w programie studiów stanowią: *seminarium dyplomowe* oraz *projekt dyplomowy*, a także *praktyka zawodowa*. Program studiów spełnia wymóg, aby 30% punktów ECTS przypisano zajęciom wybieralnym.

Na podstawie analizy stanu faktycznego stwierdzono, że:

- liczba ECTS odpowiadająca realizacji pełnego programu studiów (bez praktyki zawodowej) wynosi 180, co odpowiada 4500 godzinom pracy studenta (przy założeniu 1 ECTS = 25 godzin pracy);
- liczba punktów ECTS z uwzględnieniem praktyki zawodowej wynosi 212;
- liczba ujętych w programie studiów godzin zajęć realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów (tzw. godzin kontaktowych) wynosi 766 – te zajęcia mają formę wykładów (W), ćwiczeń (C) i laboratoriów (L);
- liczba ujętych w programie studiów godzin projektów i e-learningu realizowanych zarówno jako zajęcia kontaktowe i zajęcia bez kontaktu z nauczycielem (są dublowane) wynosi 687;
- liczba nieujętych w programie studiów godzin samodzielnej pracy studenta wynosi 3047.

Powyższe zestawienie pozwala stwierdzić, że 17% czasu nauki (766 godzin na ogólną liczbę 4500) jest realizowane w kontakcie z nauczycielem, a pozostałe 83% jest czasem nauki bezkontaktowej. Oznacza to, że przeważająca część programu studiów I stopnia jest z założenia realizowana w trybie nauki we własnym zakresie. Wskazuje to na brak możliwości realizacji wszystkich efektów uczenia się, zwłaszcza z zakresu umiejętności praktycznych zdobywanych w warunkach realnych lub zbliżonych do realnych. Dodanie wszystkich godzin zaliczanych do kontaktowych oraz odpowiadających im punktów ECTS daje sumę 110 ECTS, co przy łącznej ich liczbie 212, pozwala stwierdzić, że wymogi dotyczące studiów o profilu praktycznym, ujęte w art. 64 ust. 1 p.1 ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Dz.U. 2018 poz. 1668 z późn. zm. są spełnione. W świetle tych wymagań, ponad połowa ECTS powinna być przypisana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne. Zajęcia praktyczne powinny mieć charakter ćwiczeń, laboratoriów, konwersatoriów, itd. I powinny być prowadzone w pracowniach, laboratoriach, miejscach praktyk zawodowych.

Szczegółowa analiza stanu faktycznego wskazała na szereg nieprawidłowości związanych z programem studiów. Proporcje między zajęciami realizowanymi z udziałem nauczyciela akademickiego a pracą samodzielną wspierane faktem, że „większość studentów Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie stanowią studenci trybu niestacjonarnego, którzy pracują zawodowo i obowiązkową praktykę zaliczają w całości lub częściowo na podstawie aktywności zawodowej” (s. 26 RS), wskazują, że zajęcia realizowane w kontakcie bezpośrednim stanowią niewielki odsetek i nie pozwalają na realizację wszystkich zakładanych efektów uczenia się.

W przypadku większości zajęć znacząco przeszacowano nakład pracy własnej studenta. Analiza stanu faktycznego wykazała, że w przypadku, gdy zajęciom przypisano 6 ECTS to nakład pracy własnej wynosi 3,84 ECTS, jeżeli łączny bilans wynosi 5 ECTS to na pracę własną przypada – 3,2 ECTS, zaś w przypadku 3 ECTS – praca własna obejmuje 1,92 ECTS. Na przykład do *podstaw zarządzania* przypisano aż 6 ECTS, z czego 3,8 to praca własna. Analiza efektów uczenia się i treści programowych przypisanych do tych zajęć, a także metod i form pracy nie uzasadnia tak dużego nakładu pracy studenta. Analogiczne proporcje zaobserwowano w innych sylabusach, np. z zajęć *podstawy turystyki i rekreacji* (na 6 ECTS – 3,8 to praca własna); *obsługa ruchu turystycznego* (na 5 ECTS – 3,2 praca własna) czy też *różne formy rekreacji* (na 3 ECTS – 1,92 stanowi praca własna). Ponadto praca własna została opisana bardzo ogólnikowo bez wyszczególnionych efektów uczenia się, co pozwala potwierdzić, iż program studiów na kierunku turystyka i rekreacja nie został jasno sprecyzowany.

Część godzin jest dublowana, np. w karcie zajęć „praca własna na Moodle” zaliczana jest zarówno do pracy własnej, jak i do form realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studentów.

W przypadku części zajęć nieprawidłowo przedstawiono treści programowe, np. „Projekt grupowy na wybrany temat” lub „Praca własna na Platformie Moodle” to formy zajęć, a nie treści programowe, jak je zakwalifikowano, np. w sylabusie *podstaw zarządzania*. Nie ma informacji, które treści programowe realizowane są w formie wykładu, które w formie ćwiczeń, które w formie e-learningu.

W sylabusie zajęć *fizjologia człowieka* praca własna obejmuje: pracę w grupach-resuscytację, pracę z książką, zajęcia praktyczne – bandażownictwo oraz pracę na platformie Moodle. Cele i treść sylabusu zawiera pomieszczenie nauki o fizjologii z udzielaniem pierwszej pomocy. Zakres ten stoi w sprzeczności z zajęciami, których nazwa sugeruje znajomość procesów fizjologicznych zachodzących w organizmie człowieka. Dodatkowo w sylabusie zajęć nie wspomina się o układzie kostno-stawowym, podstawowym w świetle działalności ruchowej. Z kolei w sylabusie zajęć *historia architektury i sztuki* zaleca się w literaturze podstawowej „encyklopedie i strony internetowe”, bez ich właściwego wskazania.

W programie studiów uwzględniono zajęcia *podstawy psychologii lub socjologii*, co jest nielogiczne; nie wiadomo czy taki jest tytuł zajęć, czy też są to dwa zajęcia oferowane studentom do wyboru. W programie studiów nie uwzględniono wielu kluczowych dla kierunku turystyka i rekreacja treści programowych, warunkujących realizację nowoczesnej koncepcji kształcenia, adekwatnej do potrzeb rynku pracy, na przykład:

- zarządzanie regionami turystycznymi;
- ekonomika turystyki;
- zarządzanie rentownością strumieni ruchu turystycznego;
- zarządzanie inwestycjami turystycznymi (w tym podstawy lokalizacji i zapewnienia rentowności inwestycji turystycznych w obszarze hotelarstwa, parków rozrywki, antropogenicznych i naturalnych szlaków turystycznych, szlaków rowerowych);
- zarządzanie rozwiązaniami typu smart tourism;
- nowoczesne platformy integracyjne, inwestycje w zakresie infrastruktury globalnych systemów dystrybucji (GDS) i online travel agencies (OTA);
- współpraca w tworzeniu oferty sieciowej i zarządzania jakością regionalnej oferty turystycznej (współpraca między podmiotami biznesu i samorządem lokalnym);
- analiza wielkich zbiorów danych, realizowana dla potrzeb statystyki ruchu turystycznego i migracji turystycznych;
- zarządzanie względnym (sezonowym) i bezwzględnym przeciążeniem turystycznym (overtourism).

Oferta językowa Wydziału obejmuje możliwość nauki języka obcego (angielskiego lub niemieckiego) z wykorzystaniem platformy e-learningowej – Rosetta Stone, dostosowaną do indywidualnego nauczania zmotywowanego studenta. Zakres zagadnień, słownictwo i formy gramatyczno-fleksyjne dostępne na platformie odpowiadają poziomowi B2. Jednak realizacja tego programu – z minimalnym zaangażowaniem nauczyciela akademickiego w wymiarze 9 godzin ćwiczeniowych w semestrze – nie pozwala na realizację tego poziomu kształcenia. Nie jest możliwe zwłaszcza nabycie umiejętności prowadzenia konwersacji w języku angielskim. Faktyczny wymiar nauki języka sprowadza się do wyboru przez studenta trzech modułów w Rosetta Stone, które należy przerobić i zaliczyć. Student może wybrać ich więcej, ale ma to wyłącznie charakter fakultatywny. Ponadto,

program zajęć z języka obcego nie obejmuje treści nauczania w zakresie specjalistycznego języka fachowego z zakresu dyscyplin, do których kierunku został przyporządkowany. Poziom nauczania języków obcych pozostaje w konflikcie ze strategią Uczelni, w której, wśród celów, zapisano „Wdrożenie efektywnej metodyki nauczania języków obcych”.

Metody kształcenia wskazane w kartach zajęć są zróżnicowane. Obejmują one metody podające - wykłady oraz aktywizujące - ćwiczenia, seminaria, projekty oraz e-learning. Ponadto Uczelnia zapewnia możliwość ich indywidualizacji z uwagi na potrzeby studentów z niepełnosprawnościami oraz inne zróżnicowane potrzeby studentów. Na podstawie analizy stanu faktycznego zespół oceniający zgłasza jednak następujące uwagi ich zasadności:

- formy ćwiczeniowe są często utożsamiane z podawczymi, co nie stymuluje studentów do pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się;
- formy projektowe nie są realizowane w warunkach umożliwiających stosowanie aktualnych metod i narzędzi, zwłaszcza informatycznych, właściwych dla kierunku turystyka i rekreacja.

Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć lub grup zajęć. Treści programowe określone dla praktyk są zdefiniowane w sposób bardzo ogólny. W efekcie możliwa jest realizacja tych treści niemal w każdym podmiocie gospodarczym. Brak jest spójności pomiędzy założonymi dla praktyk efektami uczenia się, które są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć lub grup zajęć oraz treściami programowymi, które nie wykazują takiego związku i są sformułowane w sposób bardzo ogólny.

Studenci mają możliwość realizacji praktyki w trakcie całego przebiegu studiów, już od pierwszego roku studiów. Realizacja praktyk już po pierwszym semestrze studiów może znacząco utrudnić wykorzystanie w trakcie odbywania praktyk zawodowych wiedzy teoretycznej wcześniej zdobytej w ramach innych zajęć dydaktycznych.

Począwszy od roku akademickiego 2019/20 wymiar praktyk zawodowych na I stopniu studiów wynosi 960 godzin. Do tego wymiaru godzinowego przypisano, zgodnie z informacjami zawartymi w karcie zajęć: *praktyka zawodowa*, 12 punktów ECTS, co jest wartością znacząco niedoszacowaną.

Analiza partnerów z otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi Uczelnia współpracuje w zakresie realizacji praktyk, wskazuje, że dobór miejsc odbywania praktyk jest częściowo zgodny z dyscyplinami, do których kierunku jest przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia i daje szanse na osiągnięcie przez studentów zdefiniowanych dla praktyk (bardzo ogólnych) efektów uczenia się. Praktyki studenckie studentów realizowane są w takich organizacjach jak: hotele, biura podróży, przedsiębiorstwa gastronomiczne.

Program praktyk składa się z 2 elementów:

- część pierwsza: student obowiązkowo realizuje poszczególne moduły, które dotyczą zapoznania się z funkcjonowaniem firmy, jej strukturą i kulturą organizacyjną oraz jej profilem działalności i otoczeniem, z którym współpracuje;
- część druga: merytoryczna, wykorzystanie konkretnej wiedzy kierunkowej, a także zdobywanie, a następnie rozwijanie umiejętności i kompetencji istotnych z punktu widzenia późniejszej pracy zgodnej z kierunkiem.

Analiza stanu faktycznego wskazuje, że tzw. część pierwsza praktyk może być realizowana w jakimkolwiek podmiocie, którego profil nie musi być związany z programem i profilem studiów na kierunku turystyka i rekreacja dlatego nie można uznać, że ta część praktyk pozwala na zdobycie umiejętności zawodowych specyficznych dla tego sektora. Uczelnia nie potwierdziła w żaden sposób,

że miejsca i sposób odbywania praktyk umożliwia zdobycie przez studentów kompetencji właściwych dla turystyki i rekreacji, ponieważ nie ocenia miejsc odbywania praktyk pod kątem możliwości w tym zakresie (np. nie sprawdza kompetencji opiekunów praktyk czy infrastruktury, którą dysponuje pracodawca).

Praktyki na kierunku turystyka i rekreacja realizowane są w 3 formach:

- samodzielnie zorganizowana praktyka przez studenta;
- realizacja praktyki w przedsiębiorstwie wskazanym przez Uczelnię, z którym Uczelnia utrzymuje bieżącą współpracę;
- wykonywanie przez studenta pracy zarobkowej lub prowadzenie przez studenta działalności gospodarczej.

Zdecydowana większość studentów (ok. 90%) zalicza praktyki na podstawie pracy zawodowej lub prowadzonej działalności gospodarczej.

Obowiązujące sposoby dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań są trafnie dobrane. Zarówno w trybie faktycznie realizowanych praktyk, jak i zaliczania praktyk na podstawie pracy zawodowej kluczową rolę w ocenie stopnia osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się ma uczelniany opiekun praktyk – menadżer kierunku. Począwszy od roku akademickiego 2020/2021 wprowadzono dodatkowe dokumenty, które w swoim założeniu mają pozwolić na weryfikację osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się założonych dla praktyk. Te nowe rozwiązania teoretycznie umożliwiają kompleksową i odnoszącą się do każdego z zakładanych efektów uczenia się ocenę ich osiągnięcia, ale niezrozumiały jest fakt, że ocena ta w niektórych przypadkach nie odnosi się do efektów uczenia się przewidzianych dla praktyk, a do kierunkowych efektów uczenia się dla absolwenta kierunku turystyka i rekreacja. Na tej bazie tylko częściowo możliwa jest precyzyjna ocena osiągnięcia efektów uczenia się założonych dla praktyk zawodowych.

Analiza stanu faktycznego wskazuje również, że niemożliwa jest rzetelna ocena osiągnięcia efektów uczenia się w przypadku studentów zaliczających praktyki studenckie na podstawie prowadzonej działalności gospodarczej. W takich przypadkach osoba prowadząca działalność gospodarczą samodzielnie ocenia osiągnięcie przez siebie efektów uczenia się. Uczelnia umożliwia również częściowe zaliczanie wymiaru praktyki na podstawie pracy zawodowej. W praktyce wiąże się to z analizą przez Uczelnię czasu zatrudnienia i odpowiednim skróceniu wymiaru praktyk zawodowych studentów.

Praktyki nie są hospitowane, a dobór miejsc odbywania praktyk jest weryfikowany tylko w momencie nawiązywania relacji z danym partnerem lub w momencie zgłaszania miejsca odbywania praktyk przez studentów. Brak jest możliwości weryfikacji tego aspektu w przypadku zaliczania praktyk na podstawie pracy zawodowej. Brak jest również prowadzonej przez Uczelnię weryfikacji kompetencji zakładowych opiekunów praktyk.

W warunkach pandemicznych praktyki zawodowe realizowane są, co do zasady, w tym samym trybie co w okresie przed pandemią. W przypadku jednego studenta podjęto decyzję o skróceniu wymiaru praktyk w związku z brakiem możliwości kontynuowania praktyki, po analizie osiągnięcia przez niego efektów uczenia się. Dodatkowo Uczelnia wprowadziła zarządzenie w sprawie warunków zaliczania praktyk w okresie pandemii, które wprowadza alternatywne formy zaliczenia praktyki zawodowej w formie case study, symulacji, projektów. Do dzisiaj jednak żaden student kierunku turystyka i rekreacja nie skorzystał z tych możliwości.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte zasady zawarte w regulaminie praktyk, udostępnionym studentom w extranecie.

Uczelnia zapewnia miejsca praktyk dla studentów w oparciu o partnerów otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi współpracuje. Studenci mogą również samodzielnie zgłaszać miejsca, w których planują odbyć praktykę zawodową. Zatwierdzenie miejsc odbywania praktyk samodzielnie zgłaszanych przez studentów realizowane jest przez uczelnianego opiekuna praktyk – menadżera kierunku. Brak jest jasno określonych kryteriów jakościowych doboru miejsc odbywania praktyk przez studenta, ale dobór ten kontrolowany jest przez pracownika Biura Karier w momencie zgłoszenia potencjalnego miejsca odbywania praktyk przez studenta. Osoba ta nie ma merytorycznych kompetencji do oceny zgodności miejsca oraz programu praktyk z programem kierunku turystyka i rekreacja. Nie są podejmowane żadne systemowe działania, które mają na celu doskonalenie programu praktyk i ich realizacji.

Organizacja roku akademickiego zakłada, że trwa on od 1 października i do 30 września następnego roku kalendarzowego, wliczając czas sesji egzaminacyjnej. Zajęcia dydaktyczne na kierunku turystyka i rekreacja realizowane w formie niestacjonarnej planowane są w soboty i niedziele (7-8 zjazdów w semestrze) w godzinach 08:00-20:00. Liczebności grup studenckich zostały zróżnicowane ze względu na formę zajęć, co oznacza, że grupy wykładowe liczą do 180 osób, grupy ćwiczeniowe do 35 osób, grupy lektoratowe liczą do 15 osób, grupy technicznego projektu nowatorskiego (praca przejściowa) liczą przeciętnie do 15 osób, grupy wychowania fizycznego do 25 osób oraz grupy laboratoryjne przeciętnie 15 osób. Rozplanowanie zajęć umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się, zaś czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach. W warunkach pandemii zajęcia realizowane są z wykorzystaniem narzędzi MS Teams w formie synchronicznej oraz Moodle i Rosetta Stone w formie asynchronicznej.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Program studiów na kierunku turystyka i rekreacja częściowo nie uwzględnia wiedzy z dyscyplin, do których został przyporządkowany, częściowo zaś uwzględnia wiedzę z dyscyplin, do których kierunek nie został przyporządkowany. Wiedza ta jest przydatna dla absolwenta kierunku turystyka i rekreacja, zwłaszcza, że jest to kierunek interdyscyplinarny. Bilans czasu pracy realizowanej w kontakcie z nauczycielem akademickim oraz czasu pracy własnej studenta jest nieadekwatny w stosunku do efektów uczenia się osiąganych w ramach poszczególnych zajęć. Organizacja procesu dydaktycznego została zaplanowana prawidłowo.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Program studiów nie odpowiada kierunkowym efektom uczenia się i nie uwzględnia aktualnej wiedzy w zakresie dyscyplin, do których kierunek został przyporządkowany.
2. Program studiów jest nieadekwatny do zmieniających się potrzeb rynku pracy. W programie nie uwzględniono wielu kluczowych treści programowych, na przykład: zarządzania regionami turystycznymi, ekonomiki turystyki, zarządzania rentownością strumieni ruchu turystycznego, zarządzania inwestycjami turystycznymi (w tym podstawy lokalizacji

i zapewnienia rentowności inwestycji turystycznych w obszarze hotelarstwa, parków rozrywki, antropogenicznych i naturalnych szlaków turystycznych, szlaków rowerowych), zarządzania rozwiązaniami typu smart tourism, nowoczesnych platform integracyjnych, inwestycji w zakresie infrastruktury globalnych systemów dystrybucji (GDS) i online travel agencies (OTA), współpracy w tworzeniu oferty sieciowej i zarządzania jakością regionalnej oferty turystycznej (współpraca między podmiotami biznesu i samorządem lokalnym), analizy wielkich zbiorów danych realizowanych dla potrzeb statystyki ruchu turystycznego i migracji turystycznych, zarządzania względnym (sezonowym) i bezwzględnym przeciążeniem turystycznym (overtourism).

3. Przeważająca część programu studiów jest realizowana w trybie indywidualnej pracy studenta. Wskazuje to na brak możliwości realizacji wszystkich efektów uczenia się, zwłaszcza z zakresu umiejętności praktycznych zdobywanych w warunkach realnych lub zbliżonych do realnych.
4. Zakres wiedzy z niektórych zajęć (np. *fizjologia człowieka; geografia turystyczna Polski*) nie odpowiada poziomowi studiów licencjackich.
5. Kształcenie z języka obcego nie pozwala na osiągnięcie efektów uczenia się na poziomie B2. Brakuje, zwłaszcza w zakresie ważnym w branży turystycznej, obszaru konwersacji oraz pisanie i czytania dokumentacji turystycznej.
6. Treści zajęć oraz wskazywane pozycje literatury są nieadekwatne do zakresu aktualnej wiedzy z zakresu turystyki i rekreacji, jak również dyscyplin, do których kierunek ten został przyporządkowany.
7. Nakład pracy własnej studenta jest znacząco przeszacowany. Część godzin pracy studenta jest dublowana, np. „praca własna na Moodle” zaliczana jest zarówno do pracy własnej, jak i do form realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studentów.
8. Metody zajęć nie stymulują studentów do korzystania z oprogramowania właściwego dla turystyki i rekreacji oraz do pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się, w tym wykonywania czynności praktycznych. Formy projektowe nie są realizowane w warunkach umożliwiających stosowanie aktualnych metod i narzędzi, zwłaszcza informatycznych, właściwych dla kierunku turystyka i rekreacja.
9. W przypadku części zajęć nieprawidłowo przedstawiono treści programowe, np. „Projekt grupowy na wybrany temat” lub „Praca własna na Platformie Moodle” to formy zajęć, a nie treści programowe (np. *podstawy zarządzania*). W sylabusach nie ma informacji, które treści programowe realizowane są w formie wykładu, które w formie ćwiczeń, które w formie e-learningu.
10. Nieprawidłowo określony jest wymiar punktów ECTS w karcie zajęć praktyki zawodowej – do 960 h praktyk zawodowych przypisane jest zaledwie 12 punktów ECTS.
11. Około połowy wymiaru praktyk zawodowych zaliczane jest na podstawie jakiejkolwiek aktywności zawodowej studenta bez związku ze specyfiką kompetencji zawodowych absolwentów kierunku turystyka i rekreacja. Oznacza to możliwość zaliczania istotnej części wymiaru praktyk na podstawie pracy zawodowej w jakimkolwiek podmiocie gospodarczym, niezwiązanym z profilem i programem studiów lub na podstawie prowadzenia działalności gospodarczej niezwiązanej z profilem i programem studiów.
12. Brak jest metod weryfikacji i kontroli kompetencji zakładowych opiekunów praktyk.
13. Brak jest jasno określonych, formalnie przyjętych, kryteriów jakościowych doboru miejsc odbywania praktyk przez studenta oraz brak jest metod i narzędzi pozwalających Uczelni na

zapewnienie, że infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Przyjęcie na studia następuje poprzez: rekrutację, potwierdzenie efektów uczenia się lub przeniesienie z innej uczelni, w tym zagranicznej. O przyjęcie na studia I stopnia na kierunku turystyka i rekreacja mogą ubiegać się osoby posiadające obywatelstwo polskie oraz cudzoziemcy. Podstawą przyjęcia na studia I stopnia są pozytywne wyniki egzaminu maturalnego lub egzaminu dojrzałości oraz pozytywne wyniki egzaminu zagranicznego lub pozytywne wyniki kształcenia, potwierdzone świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem, o którym mowa w art. 69 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Przyjęcie na studia następuje w drodze wpisu na listę studentów, a warunkiem jego uzyskania jest złożenie wymaganego kompletu dokumentów, określonych w uchwale nr 73/2030 Senatu Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu z dnia 9 kwietnia 2020 roku w sprawie uchwalenia zmian w warunkach i trybie rekrutacji na studia wyższe na rok akademicki 2020/2021 oraz podpisanie umowy o świadczenie usług edukacyjnych dla studentów studiów wyższych. Dodatkowo, w przypadku cudzoziemców, uzyskanie decyzji administracyjnej Rektora o przyjęciu na studia.

Uczelnia sformułowała ponadto warunki przyjęcia na studia poprzez przeniesienie z innej uczelni lub uczelni zagranicznej. O przeniesienie może ubiegać się student, który ma zaliczony co najmniej pierwszy semestr studiów i aktywny status studenta na innej uczelni. Student powinien uzupełnić braki wynikające z osiągniętych w dotychczasowym toku studiów efektów uczenia się oraz z występującego ewentualnie deficytu punktów ECTS. W ramach studiów I stopnia nie jest możliwe przeniesienie na VI semestr studiów.

Przygotowane przez Uczelnię warunki rekrutacji nie odbiegają od ogólnych zasad wyznaczonych regulacjami ustawy. Ponadto są bezstronne i przejrzyste oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się.

Uczelnia posiada regulamin potwierdzania efektów uczenia zdobytych poza systemem szkolnictwa wyższego, a także procedurę uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni. Zapewniają one możliwość identyfikacji efektów i ocenę adekwatności w zakresie odpowiadającym programowi studiów na kierunku turystyka i rekreacja.

Na kierunku turystyka i rekreacja wykorzystywane są następujące narzędzia weryfikacji efektów uczenia się: egzamin pisemny, egzamin ustny, kolokwium, praca pisemna w formie projektu, testy

i quizy na platformie Moodle (e-learning), aktywność na zajęciach. Uczelnia różnicuje metody weryfikacji ze względu na kategorie efektów. Wiedza weryfikowana jest poprzez egzaminy, kolokwia, quizy i testy, umiejętności podlegają ocenie poprzez projekty i ocenę aktywności na zajęciach, w tym również w formie e-learningu, natomiast kompetencje społeczne weryfikowane są poprzez ocenę: aktywności na zajęciach, pracy nad projektem oraz prezentacji wyników projektu. W okresie pandemii narzędzia weryfikacji efektów uczenia się i ich dokumentowania zostały przeniesione do Platformy Moodle. Opisane metody i zasady weryfikacji umożliwiają przejrzyste, równe i bezstronne traktowanie studentów w procesie weryfikacji i oceniania efektów uczenia się. Z uwagi na zapewnienie indywidualizacji przebiegu studiów możliwe jest uwzględnienie potrzeb studentów z niepełnosprawnościami oraz studentów wybitnie uzdolnionych. Uczelnia określiła zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie. Regulamin studiów obejmuje także zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się. Wskazane zostały także sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem.

W ramach procesu dyplomowania studenci studiów I stopnia na kierunku turystyka i rekreacja przygotowują projekt dyplomowy. Projektem dyplomowym może być rozwiązanie lub koncepcja rozwiązania problemu praktycznego, np.: projekt eksperymentu, opracowanie modelu, opracowanie i analiza wyników badań, koncepcja wykorzystania analiz i wyników badań, case study, studium porównawcze lub ewolucyjne. Studenci dokonują wyboru problematyki projektu dyplomowego w porozumieniu z promotorem. Projekty - co do zasady - przygotowane są przez studentów w zespołach 2-, 3- lub 4- osobowych pod kierunkiem promotora. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, za zgodą Dziekana, dopuszcza się możliwość przygotowania projektu indywidualnie, pod kierunkiem promotora. Kryteria oceny projektów obejmują: problem badawczy i cele projektu, metodykę pracy, efekty realizacji projektu, wykorzystane źródła oraz wymogi formalne. Opis projektu wraz z jego realizacją jest ograniczony do 50000 znaków ze spacjami.

Egzamin dyplomowy na studiach I stopnia polega na obronie projektu dyplomowego. Obejmuje prezentację projektu oraz odpowiedzi na pytania komisji egzaminacyjnej z zakresu problematyki projektu dyplomowego w powiązaniu z wiedzą kierunkową. W praktyce, każdemu studentowi zadawane jest tylko jedno pytanie dotyczące projektu. Prezentacja projektu dyplomowego jest przygotowana w formie multimedialnej pod kierunkiem promotora. Projekt dyplomowy prezentowany jest przez każdego z członków zespołu podczas egzaminu dyplomowego w równym wymiarze czasu zgodnie z przyjętym przez zespół planem prezentacji. Każdy student oceniany jest indywidualnie. Kryteria oceny obejmują: komunikację, wiedzę i argumentację, sposób prezentacji i formułowanie wniosków. Analiza stanu faktycznego wykazała, że zasady i procedury dyplomowania zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się w stopniu niewystarczającym. Dotyczy to w szczególności faktu, że projekt dyplomowy jest przygotowany przez grupę studentów, zaś w opisie projektu ani też podczas jego obrony nie występuje wyraźna identyfikacja wkładu studenta w przygotowanie projektu.

Wykorzystanie wskazanych przez Uczelnię metod weryfikacji wskazuje na znaczące zróżnicowanie ich skuteczności w zakresie weryfikacji efektów uczenia się zarówno na etapach pośrednich, jak i na etapie dyplomowania. Analiza stanu faktycznego wykazała, że w przypadku części zajęć Uczelnia nie weryfikuje wszystkich efektów uczenia się. Na przykład w ramach zajęć *podstawy zarządzania* weryfikuje się tylko efekty z zakresu wiedzy (przedłożono pytania na egzamin ustny). Brakuje innych form zadeklarowanych w sylabusie np. prac projektowych, kolokwium, analiz studiów przypadków.

W przypadku części zajęć prace nie obejmują wszystkich treści programowych (np. *podstawy hotelarstwa; pedagogika czasu wolnego*) oraz są na rażąco niskim poziomie trudności (np. *pedagogika czasu wolnego*). W przypadku części zajęć brak weryfikacji efektów uczenia się osiąganych w ramach indywidualnej pracy własnej studenta (np. *podstawy zarządzania*). Nie weryfikuje się umiejętności studentów w zakresie wykorzystywania oprogramowania wykorzystywanego w branży turystycznej.

Stwierdzono niski poziom merytoryczny wylosowanych prac dyplomowych. Prace są nie tylko niestaranne pod względem formalnym i edytorskim, lecz także zawierają liczne błędy językowe lub wręcz są napisane potocznym lub publicystycznym językiem. Prace cechuje niewielka objętość, niski poziom merytoryczny, duża ogólnikowość wniosków pozostająca w konflikcie z tym, że praca przygotowana jest w zespole kilku osób. W części prac nieprawidłowo sformułowany został cel, np. celem projektu dyplomowego na studiach o profilu praktycznym nie może być „teoretyczne przedstawienie zagadnień”, „zebranie informacji”, „przeprowadzenie ankiety”. Celem powinna być diagnoza jakiegoś problemu (stanu, procesu) oraz opracowanie na jej podstawie rekomendacji o charakterze doskonalącym lub rozwojowym. Oceniane prace najczęściej nie zawierają tego elementu. Uzasadnienie wyboru tematu obejmuje jedno zdanie. Poziom i zakres wykorzystywanej literatury jest w wielu przypadkach bardzo skromny (np. 6 publikacji), nie stwierdzono przypadku korzystania z publikacji obcojęzycznych. W projektach dyplomowych nie wykorzystuje się specjalistycznego oprogramowania, które jest stosowane w branży turystycznej. Dodatkowo, egzamin dyplomowy na studiach I stopnia obejmuje tylko jedno pytanie dotyczące treści projektu dyplomowego. Potwierdza to wniosek sformułowany w ocenie kryterium 2, że nakład pracy studenta określony w karcie zajęć *seminarium dyplomowe* jest znacząco przeszacowany.

Zespół oceniający zwrócił uwagę na sposób weryfikacji prac z języka obcego. W systemie Rosetta Stone student może wybrać 3 moduły tematyczne, które chce przygotować i zaliczyć. Na tej podstawie nie można stwierdzić, czy student posiada właściwy zasób słownictwa niezbędny w pracy zawodowej. Nie można też ocenić poziomu komunikatywności i wypowiedzi studenta w branży, w której te umiejętności są kluczowe. Analiza stanu faktycznego wykazała, że poziom kompetencji z języka obcego fachowego nie jest należycie weryfikowany.

Metody weryfikacji efektów uczenia się osiąganych w toku praktyk są niewłaściwe, ponieważ ocenie podlegają efekty kierunkowe, a nie efekty sformułowane dla praktyk. Dopuszcza się sytuacje, w których student zaliczający praktykę na podstawie własnej działalności gospodarczej sam ocenia, czy osiągnął efekty uczenia się przypisane do praktyk. Studenci kierunku turystyka i rekreacja nie uczestniczyli w przygotowaniu publikacji fachowych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Warunki rekrutacji na studia I stopnia są przejrzyste oraz zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku turystyka i rekreacja. Uczelnia określiła zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów jak również na innych uczelniach. Weryfikacja efektów uczenia się zapewnia bezstronność i indywidualizację wobec zróżnicowanych potrzeb studentów. Uczelnia przygotowała zasady zaliczania poszczególnych zajęć oraz całych studiów.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Weryfikacja efektów uczenia się na poziomie prac etapowych jest częściowo nieprawidłowa (brak weryfikacji części efektów, prace nie obejmują wszystkich treści programowych, są na rażąco niskim poziomie trudności).
2. W przypadku części zajęć brak weryfikacji efektów uczenia się osiąganych w ramach indywidualnej pracy własnej studenta.
3. Nie weryfikuje się umiejętności studentów w zakresie wykorzystywania oprogramowania wykorzystywanego w branży turystycznej.
4. Stwierdzono niski poziom merytoryczny wylosowanych prac dyplomowych. Prace są nie tylko niestaranne pod względem formalnym i edytorskim, lecz także zawierają liczne błędy językowe lub wręcz są napisane potocznym lub publicystycznym językiem. Prace cechuje niewielka objętość, niski poziom merytoryczny, duża ogólnikowość wniosków pozostająca w konflikcie z tym, że praca przygotowana jest w zespole kilku osób. W części prac nieprawidłowo sformułowany został cel. Mimo charakteru projektowego część prac nie ma charakteru praktycznego – nie potwierdza umiejętności diagnozowania i rozwiązywania praktycznych problemów występujących w turystyce i rekreacji.
5. Stwierdzono, że egzamin dyplomowy tylko częściowo weryfikuje efekty uczenia się.
6. Brak weryfikacji wkładu pracy poszczególnych autorów projektu dyplomowego.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się weryfikację wszystkich efektów uczenia się przyporządkowanych do danych zajęć, uwzględnianie w procesie weryfikacji wszystkich treści programowych oraz dostosowanie stopnia trudności pytań/prac do właściwego poziomu PRK.
2. Zaleca się weryfikację efektów uczenia się osiąganych w ramach indywidualnej pracy własnej studenta.
3. Zaleca się podniesienie poziomu egzaminu dyplomowego, by był właściwym narzędziem weryfikacji efektów uczenia się na zakończenie studiów.
4. Zaleca się weryfikację umiejętności studentów w zakresie wykorzystywania oprogramowania wykorzystywanego w branży turystycznej.
5. Zaleca się podniesienie poziomu jakości prac dyplomowych i weryfikację wkładu pracy poszczególnych autorów w jej napisanie.
6. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych zapobiegających powstawaniu w przyszłości zdiagnozowanych nieprawidłowości skutkujących obniżeniem oceny tego kryterium.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Wśród nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku tylko 6 osób (na 30) posiada aktualny (nie starszy niż 6 lat) dorobek naukowy, przy czym lokuje się on w dyscyplinie ekonomia i finanse, do której nie przyporządkowano kierunku turystyka i rekreacja. Ani jedna osoba aktywna naukowo/publikacyjnie nie reprezentuje geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej - na ocenianym kierunku tylko 2 nauczycieli akademickich (z tytułem zawodowym magistra) reprezentuje tę dyscyplinę, nie prowadząc jednak badań naukowych (tylko 1 z nich zatrudniony jest na etacie).

W grupie profesorów i doktorów habilitowanych, dla których Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy na 3 zatrudnionych nauczycieli akademickich, 2 wykazało jedynie nieaktualny dorobek sprzed 6 lat. W grupie nauczycieli akademickich ze stopniem doktora na 5 pracowników, dla których Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy, 1 osoba przedstawiła dorobek sprzed 6 lat. Ani jedna z osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, posiadająca stopień naukowy doktora lub doktora habilitowanego, nie przedstawiła aktualnego dorobku w dyscyplinie geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna - większość z nich reprezentuje nauki ekonomiczne (ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości). Przyjmuje się, że to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy stanowią trzon kadry odpowiedzialnej za jakość kształcenia na ocenianym kierunku, w szczególności w wiodącej dyscyplinie naukowej, dlatego przedstawione dane dotyczące dorobku naukowego należy uznać za zagrażające właściwej realizacji programu studiów. Należy zatem podkreślić, że nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia związane na kierunku turystyka i rekreacja nie posiadają aktualnego i udokumentowanego dorobku naukowego w zakresie dyscypliny geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, umożliwiającego prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów kompetencji badawczych.

Na kierunku turystyka i rekreacja zajęcia prowadzi 3 samodzielnych pracowników naukowych (Uczelnia stanowi dla nich podstawowe miejsce pracy), 11 doktorów (w tym dla 5 Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy), 16 magistrów (w tym 1 na etacie). Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich, dla których Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy przedstawia się następująco:

- w grupie samodzielnych pracowników naukowych na 3 doktorów habilitowanych – 3 osoby reprezentują ekonomię i finanse oraz 1 osoba psychologię;
- w grupie nauczycieli akademickich ze stopniem naukowym doktora na ocenianym kierunku Uczelnia zatrudnia na podstawie umowy o pracę 5 osób, a reprezentowane przez nie dyscypliny naukowe obejmują: ekonomię i finanse – 4 osoby; pedagogikę - 1 osoba i nauki o sztuce – 1 osoba;
- w grupie magistrów zatrudnionych na podstawie umowy o pracę jest 1 osoba posiadająca tytuł zawodowy magistra uzyskany na kierunku związanym z dyscypliną nauki o polityce i administracji.

W grupie nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia na podstawie umowy cywilnoprawnej struktura kwalifikacji przedstawia się następująco:

- doktor – 6 osób (reprezentowane dyscypliny: ekonomia i finanse – 3 osoby; rolnictwo i ogrodnictwo – 1 osoba; psychologia – 1 osoba i nauki o polityce i administracji – 1 osoba).
- magister – 15 osób (tytuł zawodowy magistra uzyskany na kierunkach powiązanych z dyscyplinami: ekonomia i finanse – 1 osoba; nauki o zarządzaniu i jakości - 2 osoby; nauki o polityce i administracji – 2 osoby; nauki socjologiczne – 1 osoba; informatyka – 1 osoba; nauki rolnicze - 1 osoba; nauki o kulturze fizycznej – 1 osoba; nauki prawne - 2 osoby; geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna – 1 osoba oraz językoznawstwo [filologia ang. lub niem.] - 3 osoby).

Mała liczba nauczycieli akademickich posiadających kwalifikacje (stopnie i tytuły naukowe) w dyscyplinach, do których przyporządkowano oceniany kierunek studiów przekłada się na nieprawidłową obsadę znacznej części zajęć, a zatem negatywnie wpływa na osiąganie założonych efektów uczenia się oraz rozwój kierunku i jakość kształcenia. Struktura kwalifikacji (posiadane tytuły zawodowe, stopnie i tytuły naukowe) oraz liczebność kadry w stosunku do liczby studentów nie stanowią gwarancji prawidłowej realizacji zajęć, a znacząca część zajęć (w tym wykładów) powierzana jest osobom z tytułem zawodowym magistra. Szczegóły ilustrujące ten stan rzeczy zawarto w załączniku 4.

Wszystkie osoby, zarówno zatrudnione na umowy cywilno-prawne, jak i związane z Uczelnią umową o pracę, zatrudnione są na stanowiskach dydaktycznych, co skutkuje niskim zaangażowaniem publikacyjnym pracowników zarówno w obszarze publikacji naukowych, jak i dydaktycznych/metodycznych. Opisana sytuacja nie zapewnia rozwoju naukowego kadry, aczkolwiek wymóg ustawowy, aby w ramach programu studiów o profilu praktycznym co najmniej 50% godzin zajęć prowadzonych było przez nauczycieli zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy, jest spełniony. Jednak dzieje się to kosztem znaczącego ich obciążenia prowadzeniem licznych i bardzo różnorodnych zajęć dydaktycznych. Niektóre osoby prowadzą ponad 10 różnych, często rozproszonych tematycznie zajęć (w tym *seminaria dyplomowe*). Jeden z wykładowców (reprezentujący dyscyplinę ekonomia i finanse) prowadzi 8 bardzo różnorodnych zajęć, w tym np. wykład z *ekonomiki turystyki i rekreacji, geografii turystycznej Polski, ekologię i ochronę środowiska, krajoznawstwo i geografii turystyczną świata*, czyli zajęcia mieszczące się co najmniej w czterech różnych dyscyplinach (geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki o polityce i administracji, nauki o zarządzaniu i jakości). Przydział zajęć oraz obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich oraz pozostałych osób prowadzących zajęcia nie zawsze umożliwia prawidłową realizację zajęć, a obciążenie godzinowe prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy w kilku przypadkach oznacza nadmierną eksploatację (prowadzenie kilkunastu zajęć kierunkowych przez pojedynczego wykładowcę).

Uczelnia podejmuje starania w zakresie współpracy z jednostkami gospodarczymi (kooperacja na rzecz praktyk, promocji zatrudnienia, zlecanie zajęć dydaktycznych osobom z doświadczeniem zawodowym), ale wyraźnie zacieśnia się różnica między potencjałem dydaktycznym (praktykami pełniącymi zarazem funkcję nauczycieli) a otoczeniem biznesowym Uczelni. Nauczyciele z doświadczeniem praktycznym zdobytym poza Uczelnią wykładają treści związane z ich własną działalnością biznesową (głównie hotelarską i gastronomiczną), ale zważywszy na ich niskie zaangażowanie publikacyjne i niską aktywność konferencyjną, brakuje przepływu wiedzy między światem badań naukowych i potrzebami rynku pracy. Duży udział praktyków, słabo związanych i nie identyfikujących się z Uczelnią nie służy też wdrażaniu najnowszych osiągnięć dydaktyki akademickiej. Wydział, w ramach prowadzonej polityki kadrowej, zatrudnia kilku specjalistów praktyków związanych z firmami i instytucjami z obszaru działalności hotelarskiej i organizacji rynku turystycznego. Tematyka zajęć realizowanych przez nauczycieli-praktyków jest powiązana z ich bogatym doświadczeniem zawodowym zdobytym poza Uczelnią, ale nie odzwierciedla w pełni potrzeb współczesnego rynku turystycznego, ponieważ dotyczy hotelarstwa, które stanowi zaledwie niewielką jego część.

Pomimo odpowiedniej liczebności kadry w stosunku do liczby studentów, prawidłowa realizacja zajęć na kierunku turystyka i rekreacja jest niemożliwa: struktura kwalifikacji, w szczególności posiadane tytuły zawodowe, stopnie i tytuły naukowe odpowiadają po części dyscyplinie wiodącej geografia

społecznoekonomiczna i gospodarka przestrzenna, ale program zajęć jest z tą dyscypliną praktycznie w ogóle nie związany.

Uczelnia deklaruje, że obsada zajęć dydaktycznych przygotowywana jest w oparciu o kilka kryteriów:

- kompetencje dydaktyczne (sprawdzane m.in. za pomocą hospitacji, ankiet studenckich, a w przypadku nowozatrudnionych nauczycieli w trybie oceny umiejętności dydaktycznych kandydata na etapie rekrutacji);
- dorobek dydaktyczny i naukowy;
- doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią (szczególnie w przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne);
- liczbę godzin pensum dydaktycznego poszczególnych nauczycieli.

Struktura kryteriów oceny opracowana została właściwie, jednak Uczelnia nie przykładą należytej wagi do rozwoju naukowego wykładowców, zważywszy na istotne braki zaobserwowane w tym zakresie w trakcie oceny kadry (brak aktualnego dorobku publikacyjnego) oraz problem powierzania zajęć wykładowych osobom nie posiadającym stopni naukowych. Osoby z tytułem zawodowym magistra bez dorobku naukowego prowadzą na przykład wykłady: *podstawy hotelarstwa; techniki sprzedaży usług turystycznych; walory turystyczne i rekreacyjne wybranych miast Polski i UE; negocjacje i komunikacja społeczna; zarządzanie kadrami w przedsiębiorstwie hotelarskim; organizacja kongresów i konferencji; podstawy prawa w turystyce; zarządzanie działalnością gastronomiczną; podstawy prawne działalności hotelarskiej oraz historia architektury i sztuki* (załącznik 4).

Uczelnia nie zachowuje transparentności doboru nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia - zasady rekrutacji kadry (w tym kryteria konkursowe) nie dotyczą bowiem konkretnych potrzeb dydaktycznych i obsady poszczególnych zajęć, a analiza stanu faktycznego wskazuje, że dobór nauczycieli akademickich nie jest adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć i nie uwzględnia dorobku naukowego oraz osiągnięć dydaktycznych. Widoczny jest duży udział magistrów i doktorów w strukturze zatrudnienia ocenianego kierunku, natomiast Uczelnia nie podejmuje wystarczających wysiłków na rzecz motywowania tych osób do rozwoju naukowego (w tym tworzenia publikacji, udziału w konferencjach i podnoszenia stopni naukowych). Pracownicy nie są też motywowani do aktywnego pozyskiwania projektów badawczych łączących naukę z praktyką ze źródeł zewnętrznych.

Hospitacje zajęć wykazały, że mimo podjętych przez Uczelnię działań w przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub w formie kształcenia hybrydowego (blended learning) nauczyciele akademicy i inne osoby prowadzące zajęcia są słabo przygotowani do ich realizacji. Przed podjęciem zajęć online zostały filmy instruktażowe oraz założone konta indywidualne pracowników na platformie, aby mogli przećwiczyć nowe narzędzie. Opracowany został także podręcznik „Standardy metodyki kształcenia zdalnego”, jednak przeprowadzone hospitacje zajęć ujawniły jednak duże niedostatki w obszarze opanowania metodyki nauczania w trybie zdalnym: wykładowcy mają problem z angażowaniem studentów, w przeważającej części prowadzą zajęcia wykładowe nawet wówczas, gdy zgodnie z kartą zajęć powinny mieć one charakter ćwiczeń lub laboratorium, wielokrotnie powołują się na problem z łączem internetowym lub niedostatki funkcjonalne platformy, z której korzystają. Studenci niepotrzebnie odsyłani są do kilku różnych, wykorzystywanych równolegle platform komunikacji zdalnej, co powoduje niepotrzebny chaos i liczne pytania w trakcie zajęć. Zaskakująca i niepotrzebna jest praktyka polegająca na maskowaniu nazwisk studentów, co utrudnia wykładowcy wywoływanie konkretnych osób, tym bardziej, że studenci pracują przy wyłączonych kamerach. W przypadku konieczności pracy z wykorzystaniem

specjalistycznego oprogramowania, niektórzy wykładowcy demonstrowali studentom zrzuty ekranu na slajdach zamiast udostępnić ekran. Na żadnych zajęciach (nawet tych, na których była mowa o specjalistycznym oprogramowaniu) nie zaobserwowano, aby studenci udostępniali swoje ekrany wykładowcom, umożliwiając tym samym weryfikację wyników własnej pracy. Należy uznać, że przygotowanie kadry dydaktycznej do pracy zdalnej jest niewystarczające.

Analiza dokumentacji wykazała, że formalnie nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia są oceniani przez studentów w zakresie spełniania obowiązków związanych z kształceniem oraz przez innych nauczycieli, np. w formie hospitacji zajęć. Prowadzone są także okresowe oceny nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia obejmujące aktywność w zakresie działalności naukowej i dydaktycznej oraz wyniki hospitacji i ocen dokonywanych przez studentów. Jednak wyniki okresowych przeglądów kadry prowadzącej kształcenie nie są wykorzystywane do doskonalenia poszczególnych członków kadry i planowania ich indywidualnych ścieżek rozwojowych, a realizowana polityka kadrowa nie umożliwia kształtowania kadry prowadzącej zajęcia pod kątem zapewnienia prawidłowej ich realizacji, nie sprzyja stabilizacji zatrudnienia ani trwałemu rozwojowi nauczycieli i nie kreuje warunków pracy stymulujących i motywujących członków kadry prowadzącej kształcenie do rozpoznawania własnych potrzeb rozwojowych i wszechstronnego doskonalenia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Wydział, w ramach prowadzonej polityki kadrowej, zatrudnia kilku specjalistów praktyków związanych z firmami i instytucjami z obszaru działalności hotelarskiej i organizacji rynku turystycznego. Tematyka zajęć realizowanych przez nauczycieli-praktyków jest powiązana z ich doświadczeniem zawodowym zdobytym poza Uczelnią. Uczelnia spełnia wymóg, by co najmniej 50% zajęć realizowały osoby, dla których Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy. Mała liczba nauczycieli akademickich posiadających kwalifikacje (stopnie i tytuły naukowe) w dyscyplinach, do których przyporządkowano oceniany kierunek studiów przekłada się na nieprawidłową obsadę znacznej części zajęć i negatywnie wpływa na osiągnięcie założonych efektów uczenia się oraz rozwój kierunku i jakość kształcenia.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Brak aktualnego dorobku naukowego i aktywności naukowej większości nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku. Brak systemu motywacyjnego zachęcającego do aktywności naukowej i publikowania materiałów dydaktycznych.
2. Istnieje znacząca dysproporcja między strukturą kwalifikacji nauczycieli akademickich a dyscyplinami naukowymi, do których przyporządkowano oceniany kierunek.
3. Powierzanie dużej liczby wykładów osobom bez dorobku naukowego posiadającym tytuł zawodowy magistra.
4. Prowadzenie bardzo dużej liczby rozproszonych tematycznie zajęć przez tego samego nauczyciela akademickiego.
5. Dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia nie jest transparentny ani adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć i nie uwzględnia wystarczająco ich dorobku naukowego.

6. Niewłaściwa struktura zatrudnienia nie gwarantuje stabilności kadry oraz jej rozwoju naukowego (niekorzystne proporcje osób zatrudnionych na etat i na umowy cywilno-prawne oraz osób posiadających stopnie naukowe w stosunku do pozostałych nauczycieli, a także brak dorobku naukowego powiązanego z efektami uczenia się i treściami programowymi).
7. Luki w kompetencjach dydaktycznych nauczycieli akademickich ujawnione w nauczaniu zdalnym (braki w zakresie umiejętności posługiwania się nowymi technologiami oraz brak metodyczne).

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się podjęcie skutecznych działań motywujących nauczycieli do aktywności naukowej, w tym publikacyjnej.
2. Zaleca się odstąpienie od praktyki powierzania zajęć wykładowych nauczycielom z tytułem zawodowym magistra bez dorobku naukowego.
3. Zaleca się odstąpienie od praktyki powierzania jednemu nauczycielowi akademickiemu dużej liczby (np. 10) różnych zajęć.
4. Zaleca się podjęcie skutecznych działań gwarantujących stabilność kadry prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku poprzez zwiększenie udziału pracowników zatrudnionych na umowę o pracę, co jest szczególnie ważne w kontekście nierównomiernego obciążenia osób prowadzących zajęcia, nadmiernej eksploatacji osób zatrudnionych w trybie umowy o pracę oraz powierzania pojedynczym nauczycielom dużej liczby zajęć o zbyt dużej rozpiętości tematycznej niezgodnej z ich kompetencjami naukowymi (dorobkiem naukowym).
5. Zaleca się podjęcie skutecznych działań minimalizujących luki w kompetencjach dydaktycznych nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia.
6. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych zapobiegających powstawaniu w przyszłości zdiagnozowanych nieprawidłowości skutkujących obniżeniem oceny tego kryterium.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Pojemność i funkcjonalność bazy materialnej, w szczególności pomieszczeń dydaktycznych Uczelni, jest częściowo wystarczająca z punktu widzenia procesu nauczania (wykorzystywana jest także baza szkół średnich). Wydział dysponuje bazą dydaktyczną zlokalizowaną w centrum miasta (dobra komunikacja z dworcem PKP oraz PKS). W pięciokondygnacyjnym budynku głównym Uczelni (al. Wojska Polskiego 128), Wydział dysponuje 1017 miejscami siedzącymi dla studentów, największa w budynku aula mieści 263 osoby i kolejna 119 osób. Sale są wyposażone w rzutniki multimedialne i nagłośnienie. Ponadto w budynku znajdują się dwie sale audytoryjne mieszczące po 97 osób oraz laboratorium techniczne. Sale dydaktyczno-komputerowe oferują łącznie 80 stanowisk komputerowych, a kolejne trzy sale komputerowe 149 stanowisk komputerowych. W tym samym

budynku mieści się biblioteka i pozostałe sale dydaktyczne mieszczące od 20 do 30 osób. Wszystkie sale wykładowe wyposażone są w sprzęt audiowizualny. Uczelnia nie posiada własnych pomieszczeń ani budynków przeznaczonych do kształcenia specjalistów w zakresie rekreacji ruchowej ani szkolenia animatorów zajęć rekreacyjnych odbywających się w obiektach turystycznych (sale sportowe, pływalnie, sale zabaw dla dzieci).

W osobnych pomieszczeniach zlokalizowano pokoje dla pracowników Działu Organizacji Dydaktyki, Biuro Karier i Praktyk, biuro doradcy zawodowego, Działu Projektów oraz pokoje profesorów.

Do dyspozycji studentów i wykładowców oddano także bufet oraz cztery tzw. strefy studenta, wyposażone w fotele, pufy i stoliki kawowe, dostęp do Internetu oraz automaty z napojami i przekąskami. W Uczelni znajduje się także kąpielisko dla osób przychodzących do Biura Rekrutacji z dziećmi, co umożliwia im skupione załatwienie spraw i zapewnia bezpieczeństwo dzieciom.

Infrastruktura Uczelni jest słabo dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu. Dotychczas nie została oddana do użytku nowa siedziba projektowana z uwzględnieniem potrzeb i stosowanych udogodnień dla osób z niepełnosprawnościami, a dotychczasowa siedziba Uczelni jedynie w podstawowym stopniu pozwala zapewnić elementarny komfort studiów osobom z niepełnosprawnościami. Zastrzeżenia budzą sale dydaktyczne wynajmowane w okolicznych szkołach licealnych, choć zgodnie z zapewnieniem Władz Uczelni, siatka zajęć zapewnia taką ich organizację, żeby osoby z niepełnosprawnościami nie musiały opuszczać budynku głównego Uczelni.

Obecne wyposażenie obejmuje: wyznaczone miejsca parkingowe i wejścia do obiektów dla osób z niepełnosprawnościami. Budynek przy alei Wojska Polskiego został przystosowany dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a w części A oraz B budynku znajdują się windy, które umożliwiają łatwe przemieszczanie pomiędzy piętrami. Panel sterujący w windzie wyposażony jest w oznaczenia Braille'a. Budynki od strony dziedzińca są pozbawione barier architektonicznych. Do dyspozycji studentów z niepełnosprawnościami jest również sprzęt komputerowy oraz specjalistyczne oprogramowanie. W ramach projektu „WSB w Poznaniu - uczelnia otwarta dla wszystkich” (POWR.03.05.00-00-A042/19), na każdym z trzech wydziałów w marcu 2020 roku powołano Pełnomocnika Rektora ds. Studentów z Niepełnosprawnościami (PRSN). Zadaniem osoby pełniącej tę funkcję jest nadzór nad zapewnieniem właściwych warunków kształcenia dla studentów z niepełnosprawnościami oraz udział w projektowaniu dla nich wsparcia w kontekście ich potrzeb, w tym zniwelowanie barier dostępności w obszarze technologii wspierających (planowany zakup wyposażenie wspierającego na 3 wydziałach np. nakładki plastikowe z otworami na klawiaturę komputera BIG Keys, myszy komputerowe Big Track, powiększalniki tekstów drukowanych ImageReader, program powiększająco-udźwiękujący ZoomText i notatniki brajlowskie typu PAC Mate Omni). Kolejnym przedsięwzięciem zrealizowanym pod kątem potrzeb osób z niepełnosprawnościami było uruchomienie wypożyczalni specjalistycznego sprzętu adaptacyjnego, wyposażonej m.in. w dyktafony cyfrowe z udźwiękowieniem, notatniki brajlowskie, przenośne indywidualne systemy FM wspomagające słyszenie, oprogramowanie czytające, powiększalniki, laptopy/komputery wyposażone w specjalistyczne oprogramowanie i klawiatury. Do potrzeb osób z niepełnosprawnościami dostosowano także część infrastruktury informatycznej w postaci laboratoriów komputerowych wyposażonych w sprzęt dla osób niewidomych, słabowidzących i z niedowładem kończyn górnych.

Zapewniona jest natomiast zgodność infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP.

Na terenie całego obiektu zapewniony jest dostęp studentów do sieci bezprzewodowej oraz do pomieszczeń dydaktycznych, laboratoriów naukowych, komputerowych, także poza godzinami zajęć, w celu wykonywania zadań, realizacji projektów itp. z zastrzeżeniem, że oprogramowanie specjalistyczne (program wspomagający kształtowanie kompetencji zawodowych istotnych na turystycznym rynku pracy, czyli KW Hotel) dostępny jest jedynie w trakcie zajęć.

W budynkach wynajmowanych od XIV Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałami Dwujęzycznymi w Szczecinie, Wydział ma do dyspozycji 29 sal dydaktycznych, w tym jedną salą komputerową na 17 stanowisk, 2 sale z nagłośnieniem, mieszczącymi swobodnie 50 studentów oraz 20 sal, mieszczących od 20 do 34 uczestników. Każda sala wyposażona jest w projektor multimedialny oraz tablicę. Dostępny jest Internet dla wykładowców z łącza przewodowego. Poza trudnościami, jakie wynajem sal dydaktycznych w okolicznych obiektach rodzi z punktu widzenia studentów z niepełnosprawnościami, powstaje problem migracji między poszczególnymi obiektami, sygnalizowany przez pracowników Uczelni, którzy podkreślają dyskomfort spowodowany koniecznością zmiany obiektu w trakcie dnia pracy. Wykorzystywanie bazy lokalowej szkół średnich nie sprzyja jakości kształcenia, w szczególności utrudnia dostęp do specjalistycznych pracowni oczekiwanych w szkole kształcącej na poziomie wyższym.

Uczelnia zapewnia dostęp do zbiorów bibliotecznych, w tym elektronicznych baz danych i dostęp do światowych zasobów naukowych. Biblioteka otwarta jest sześć dni w tygodniu w godzinach dostosowanych do kształcenia w systemie stacjonarnym i niestacjonarnym. Organizacja pracy Biblioteki, w tym dostęp do zasobów elektronicznych, jest jednoznacznie zorientowana na potrzeby czytelników i nawet w okresie pandemii nauczyciele akademicki oraz studenci nie mieli problemu z dostępem do zasobów bibliotecznych.

Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu oraz Wydział posiadają wspólną bazę zbiorów elektronicznych, w tym ponad 25 tys. książek oraz około 6,5 tys. czasopism dostępnych on-line. Wszelkie informacje o zbiorach biblioteki (książki, czasopisma, zbiory specjalne) znajdują się w jednej Bibliotecznej Bazie Danych. Biblioteka dysponuje obecnie 5 stanowiskami komputerowymi. Elektroniczne bazy danych są dostępne w czytelni na stanowiskach komputerowych, a także z komputerów domowych poprzez platformę HAN. Uczelnia zapewnia możliwość korzystania z Wirtualnej Biblioteki Nauki i Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Academica. Wykaz dostępnych baz obejmuje: INFOR LEX Biblioteka, LEX OMEGA, EBSCO, Elsevier, IBUK, Legalis, Nature, ProQuest, Scopus, Taylor & Francis, Web of Science, Wiley-Blackwell, Springer Link i czasopismo SCIENCE.

Wszystkie podręczniki wymienione w sylabusach są dostępne w zasobach biblioteki Uczelni. Raz w semestrze dokonywany jest przegląd piśmiennictwa zalecanego w sylabusach pod kątem dostępności w bibliotece. Uczelnia stopniowo odchodzi od zakupu książek w wersji papierowej na rzecz e-booków.

Lokalizacja biblioteki, liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne, liczba miejsc w czytelni, udogodnienia dla użytkowników, godziny otwarcia zapewniają warunki pracy adekwatne do liczebności Wydziału i komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej. Zasoby biblioteki są zgodne, co do aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego, a także formy wydawniczej, z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz prawidłową realizację zajęć; obejmują również piśmiennictwo zalecane w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów.

W obecnych warunkach epidemicznych oraz w przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub w formie kształcenia hybrydowego (blended learning) zapewnione są także materiały dydaktyczne opracowane w formie elektronicznej.

Jednym z najważniejszych aspektów studiowania w dobie pandemii staje się dostępność i jakość oprogramowania. Na ocenianym kierunku studiów zdalna obsługa procesu dydaktycznego realizowana jest dzięki wykorzystaniu platformy edukacyjnej Moodle, która jest zsynchronizowana z innymi systemami informatycznymi Uczelni (w tym systemami dziekanatowymi i grafikami zajęć). Każdy student WSB posiada konto w Extranecie, które jest jednocześnie jego kontem osobistym do platformy e-learningowej. Platforma daje możliwość komunikacji na linii wykładowca-student oraz student-student, zarówno synchroniczne jak i asynchroniczne (czaty, forum). Narzędzia takie jak quiz lub zadanie domowe pozwalają na sprawdzanie wiedzy studentów oraz ich ocenianie. Dodatkowo możliwe jest generowanie licznych raportów, które umożliwiają śledzenie postępów i aktywność uczestników.

Dodatkowym wsparciem jest środowisko VDI (Virtual Desktop Infrastructure), które umożliwia zdalne przeprowadzanie zajęć laboratoryjnych, oferujące jednoczesną pracę 200 wirtualnych komputerów. Problemem pozostaje, sygnalizowane w kryterium 4, niedostateczne wsparcie metodyczne nauczycieli akademickich, którzy nie wykorzystują wszystkich możliwości funkcjonalnych dostępnych platform kształcenia zdalnego.

Zważywszy na cele i założone efekty uczenia się, dostępne oprogramowanie powinno obejmować:

- elementarne systemy operacyjne/biurowe;
- oprogramowanie służące obsłudze procesów biznesowych;
- oprogramowanie wspomagające kształtowanie kompetencji wprost powiązane z kompetencjami zawodowymi na rynku usług turystycznych i rekreacyjnych.

Do dyspozycji studentów dostarczono podstawowe systemy operacyjne: Microsoft Windows 10 Education (w pracowniach komputerowych), Microsoft Windows 7 Professional (w strefach studenta i czytelnia), Microsoft Windows 7 Professional /Microsoft Windows 10 (na komputery przenośne) oraz oprogramowanie biurowe Microsoft Office 2019 (licencjonowane), Open Office/Libre Office i oprogramowanie antywirusowe.

Jeśli chodzi o oprogramowanie specjalistyczne, przydatne w obsłudze procesów biznesowych, Uczelnia udostępnia studentom program Symfonia (zasadnicze operacje księgowe) i Statistica (oprogramowania do zaawansowanej analizy danych, klasycznej statystyki, zarządzania danymi, wizualizacji danych, eksploracji danych czy uczenia maszynowego).

Do grupy programów wspomagających kształtowanie kompetencji zawodowych istotnych na turystycznym rynku pracy można zaliczyć jedynie program KW Hotel, który oferuje m.in. możliwość zarządzania rezerwacjami i elementarne założenia hotelowego i gastronomicznego CRM. Współpraca z programem KW Hotel nie jest jednak elementem wykształcenia ogólnego na ocenianym kierunku - dydaktyka w tym zakresie jest realizowana tylko podczas zajęć *podstawy hotelarstwa* i *zarządzanie kadrami w hotelarstwie*. Ustalono, że w trakcie zajęć studenci poznają istotę i zastosowanie tego programu, ale nie wymaga się od nich umiejętności samodzielnego posługiwania się nim i nie weryfikuje się tej umiejętności. Program KW Hotel nie jest też wykorzystywany w procesie dyplomowania.

Analiza stanu faktycznego wykazała, że - poza wspomnianym programem KW Hotel – Uczelnia nie umożliwia studentom poznania żadnych innych programów wspomagających kształtowanie

kompetencji zawodowych adekwatnych do potrzeb rynku turystycznego. Tymczasem – nawet jeśli uznać KW Hotel za reprezentatywny dla rynku małych obiektów hotelarskich – nie wyczerpuje on potrzeb dużych franczyzowych i sieciowych obiektów hotelowych, nie wspominając o pozostałych potrzebach informatycznych szeroko rozumianego rynku turystycznego, które w ogóle nie zostały uwzględnione w programie zajęć. Studenci nie poznają żadnego oprogramowania właściwego pracy agencji turystycznych, komponowaniu pakietów touroperatorskich, zarządzaniu strumieniami ruchu turystycznego, organizowaniu imprez turystycznych, analizie rentowności inwestycji, systemów sprzedaży biletów uwzględniających revenue management (np. w przedsiębiorstwach transportowych, muzeach, galeriach, parkach rozrywki). W programie brakuje jakichkolwiek zajęć z zakresu rozwoju inteligentnej turystyki (smart tourism) zatem nie ma też możliwości poznania jakiegokolwiek oprogramowania wykorzystywanego na poziomie zarządzania transportem lokalnym, płynnością ruchu samochodowego w okresie sezonu turystycznego, wynajmem rowerów miejskich czy choćby wykorzystaniem parkingów zlokalizowanych w sąsiedztwie atrakcji turystycznych. Obraz rynku, jaki uzyskuje absolwent kierunku turystyka i rekreacja jest tym samym mocno zubożony i ogranicza się wyłącznie do znajomości hotelarstwa i gastronomii, a i to wyłącznie z perspektywy małych niezależnych obiektów.

Inne wymienione narzędzia komputerowe nie wspomagają kształcenia prowadzącego do osiągnięcia kompetencji zawodowych w obszarze rynku turystycznego, choć oczywiście istnieje możliwość adaptacji niektórych z nich do potrzeb biznesowych (np. arkusz kalkulacyjny Excel).

Baza dydaktyczna i infrastruktura Wydziału podlegają cyklicznej ocenie w ramach Badań Atrybutów Marki, jednak w dokumentacji nie zawarto informacji o niedostatecznym wykorzystywaniu oprogramowania dla celu poprawy jakości kształcenia i lepszej symulacji procesów biznesowych rynku turystycznego. Potwierdza to wcześniejszą obserwację, iż Uczelnia nie pełni funkcji lidera wiedzy w regionie, a wręcz przeciwnie – jest w stanie oferować tylko taką wiedzę i kompetencje, jakich mogą dostarczyć lokalni przedsiębiorcy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Dostępna własna infrastruktura budowlana i baza biblioteczna nie odbiegają od standardów właściwych potrzebom kształcenia na poziomie wyższym, ale jej pojemność nie odpowiada potrzebom kierunku turystyka i rekreacja. W szczególności infrastruktura dydaktyczna i wyposażenie techniczne pomieszczeń innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia nie umożliwiają prawidłowej realizacji zajęć i nie są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Dbłość o infrastrukturę informatyczną w zasadzie ogranicza się do zasobów technicznych i dostępności sieci wi-fi oraz podstawowego oprogramowania służącego obsłudze procesów biznesowych, pomija natomiast kwestię oprogramowania specjalistycznego dotyczącego różnych podmiotów rynku turystycznego, rozumianego szerzej niż samo hotelarstwo. Ponadto dostęp studentów do specjalistycznego oprogramowania związanego z obsługą podmiotów hotelarskich (KW Hotel) poza godzinami zajęć jest ograniczony, co uniemożliwia pracę własną i ogranicza możliwość prowadzenia badań na potrzeby prac dyplomowych i magisterskich.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Uczelnia wykorzystuje bazę lokalową szkół średnich, co nie sprzyja jakości kształcenia, w szczególności utrudnia dostęp do specjalistycznych pracowni oczekiwanych w szkole wyższej.
2. Infrastruktura szkoły średniej, z której korzysta Uczelnia jest słabo dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
3. Dostępne specjalistyczne oprogramowanie (obsługa procesów biznesowych rynku turystycznego) jest ubogie – ogranicza się do jednego w zasadzie oprogramowania KW Hotel, wykorzystywanego w zarządzaniu niezależnymi, małymi i średnimi obiektami hotelarskimi. Dostępne na Uczelni programy nie obejmują żadnych innych potrzeb informatycznych szeroko rozumianego rynku turystycznego - potrzeby te nie znajdują również odzwierciedlenia w programie zajęć i procesie dyplomowania.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się zapewnienie studentom dostępu do specjalistycznego oprogramowania pozwalającego na kształtowanie kompetencji właściwych potrzebom współczesnego rynku turystycznego, w tym oprogramowania specjalistycznego właściwego dla hotelarstwa sieciowego, agencji turystycznych, pośrednictwa usług biletowanych, transportu, GDS, zarządzania mobilnością (przynajmniej w zakresie wybranego modułu małej mobilności miejskiej, np. systemu rowerów miejskich lub obsługi dostępności miejsc parkingowych w otoczeniu atrakcji turystycznych).
2. Zaleca się zapewnienie studentom dostępu do specjalistycznego oprogramowania (służącego obsłudze różnorodnych podmiotów turystycznych, w tym hotelarstwa, agencji turystycznych, platform obsługi przewozów pasażerskich) na zajęciach projektowych, a także poza zajęciami w celu wykorzystania w pracach dyplomowych
3. Zaleca się intensyfikację działań na rzecz poszerzenia własnej bazy lokalowej i rezygnację z wykorzystywania infrastruktury szkół średnich.
4. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań pro jakościowych zapobiegających powstawaniu w przyszłości zdiagnozowanych nieprawidłowości skutkujących obniżeniem oceny tego kryterium.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi współpracuje Uczelnia jest bardzo ograniczone. Zasadniczo współpraca ta ogranicza się do podmiotów z branży hotelarskiej i gastronomicznej, firm szkoleniowych oraz regionalnej agencji rozwoju turystyki. Są to podmioty właściwie dobrane, dysponujące odpowiednią

wiedzą i doświadczeniem, ale wybór ten ogranicza pole współpracy do wybranych obszarów rynku turystyki i rekreacji, nie pokrywając w pełni potrzeb związanych z programem studiów.

Do momentu powołania na przełomie 2019 i 2020 Rady Kierunku, współpraca Uczelni z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego była prowadzona w oparciu o nieformalne, bezpośrednie relacje. Powołana Rada Kierunku ma stać się centralnym forum współpracy Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Do tej pory jednak spotkała się tylko raz, a współtworzące Radę Kierunku podmioty zewnętrzne reprezentują ograniczone spektrum działalności z zakresu turystyki i rekreacji. Co więcej są to osoby na co dzień związane blisko z Uczelnią, jako prowadzący zajęcia ze studentami na kierunku turystyka i rekreacja. Rada Kierunku ma w założeniu być miejscem konsultacji programu, celów kształcenia i efektów uczenia się z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Poza zatwierdzaniem bez uwag tych elementów przez przedstawicieli Rady Kierunku, brak jest jednak wyraźnych dowodów na wpływ Rady Kierunku na obecny program studiów czy założone efekty uczenia się.

Przykładem faktycznego wpływu partnerów zewnętrznych na program studiów jest wprowadzenie do programu zajęć *techniki sprzedaży usług turystycznych* w ślad za rekomendacją jednego z partnerów.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym na ocenianym kierunku przyjmuje różne formy, w tym:

1. organizację praktyk - jest to jeden z ważnych obszarów współpracy Uczelni z interesariuszami zewnętrznymi na ocenianym kierunku, ale należy zaznaczyć, że tylko w pojedynczych przypadkach studenci realizują faktyczne praktyki zawodowe, a znacząca ich większość zalicza praktyki na podstawie pracy zawodowej; w niektórych przypadkach jest to praca zawodowa realizowana w podmiotach będących partnerami Uczelni;
2. organizację wizyt studyjnych - we współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego organizowane są wizyty studyjne w podmiotach, których profil działalności jest zgodny z programem studiów, koncepcją i celami kształcenia (są to m.in. wizyty w obiektach hotelowych współpracujących z Uczelnią);
3. udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w prowadzeniu zajęć - przedstawiciele zewnętrznych interesariuszy są zapraszani do prowadzenia zajęć ze studentami;
4. organizację szkoleń dla studentów kierunku turystyka i rekreacja - we współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego organizowane są szkolenia mające na celu podnoszenie poziomu wiedzy, wzmacnianie kompetencji i umiejętności studentów; niektóre z tych szkoleń umożliwiają również uzyskanie przez studentów certyfikatu, jak np. „Kurs Rezydenta Turystycznego” czy „Kurs Pracownika Biura Podróży”.

Współpraca Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym na kierunku turystyka i rekreacja ma wymiar jednokierunkowy. Uczelnia nie pełni roli lidera wiedzy w regionie, a jedynie korzysta z potencjału przedstawicieli otoczenia, np. zasila szeregi swojej kadry dydaktycznej praktykami gotowymi uzupełniać niedobory w gronie wykładowców. W tak rozumianej relacji Uczelnia jest raczej biorcą (kadry dydaktycznej, kompetencji zawodowych, organizacji praktyk, a nawet szkoleń), aniżeli dawcą (np. w obszarze realizacji zleceń komercyjnych dla przedsiębiorstw, wymagających wiedzy eksperckiej i doświadczenia praktycznego kadry naukowo-badawczej; wykonywaniu specjalistycznych usług doradczych dla przedsiębiorstw; opracowywaniu ekspertyz dla władz samorządowych; tworzeniu konsorcjów partnerów do wspólnej realizacji projektów akceleryacyjnych dla start-up'ów

i innych form angażowania pracowników Uczelni jako ekspertów w różnych wydarzeniach dla otoczenia społeczno-gospodarczego).

W warunkach czasowego ograniczenia funkcjonowania Uczelni współpraca z partnerami zewnętrznymi jest kontynuowana. Sformalizowana współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym została uruchomiona na przełomie roku 2019 i 2020, czyli w tym trybie była do dzisiaj prowadzona głównie w warunkach pandemii. W efekcie Uczelnia i jej partnerzy realizują kontakty w formie zdalnej i w tym trybie możliwy jest wpływ partnerów na konstruowanie i doskonalenie programu studiów.

Jeśli chodzi o różne formy współpracy to część z nich, jak np. udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w prowadzeniu zajęć, jest kontynuowana w trybie zdalnym.

Nie są obecnie prowadzone regularne, systemowe, sformalizowane przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, które prowadziłyby do zmian w zakresie doboru instytucji, form współpracy.

Rekomenduje się podjęcie działań umożliwiających bardziej systemowe podejście do zbierania informacji o oczekiwaniach interesariuszy zewnętrznych oraz ewaluacji tej współpracy. Obecne metody pozyskiwania tych informacji i oceny współpracy bazują na bieżących relacjach poszczególnych pracowników Uczelni. Uniemożliwia to wykształcenie pamięci instytucjonalnej w tym zakresie i częściowo ogranicza możliwości świadomego rozwoju relacji Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium częściowo spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, liczba, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi współpracuje Uczelnia w zakresie projektowania i realizacji programu studiów na kierunku turystyka i rekreacja jest tylko do pewnego stopnia wystarczająca do prawidłowej realizacji procesu kształcenia i zgodne z obszarami działalności zawodowej absolwentów kierunku turystyka i rekreacja. Interesariusze zewnętrzni mają stworzone możliwości udziału w procesie określania i weryfikacji efektów uczenia się, jednak dobór partnerów z otoczenia społeczno-gospodarczego umożliwia tylko częściową weryfikację całościowej koncepcji, celów kształcenia i efektów uczenia się.

Współpraca Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym w ramach kierunku turystyka i rekreacja przyjmuje różne formy. Są one tylko częściowo adekwatne do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się.

Obecny kształt współpracy Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym daje podstawę do intensyfikacji działań w tym zakresie, pozyskiwania nowych partnerów o profilach działalności adekwatnych do potrzeb kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Liczba partnerów biznesowych współpracujących z Uczelnią w ramach kierunku turystyka i rekreacja jest relatywnie niewielka (jest to zaledwie kilka podmiotów, których przedstawiciele są jednocześnie nauczycielami prowadzącymi zajęcia).

2. Zakres współpracy z partnerami zewnętrznymi w celu zapewnienia udziału przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w kształtowaniu program studiów, efektów uczenia się oraz koncepcji i celów kształcenia jest bardzo ograniczony.
3. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym ma charakter jednostronny: Uczelnia korzysta z potencjału swoich partnerów nie przejawiając aktywności na rzecz tego otoczenia, np. w procesie transferu wiedzy do otoczenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się poszerzenie katalogu partnerów współpracujących z Uczelnią tak aby możliwa była współpraca z większą grupą podmiotów reprezentującą szersze spektrum rynku turystyki i rekreacji.
2. Zaleca się znaczące pogłębienie współpracy z obecnymi i przyszłymi partnerami zewnętrznymi w celu realizacji faktycznego wpływu przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego na program studiów, efekty uczenia się oraz rzetelnej weryfikacji przez przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego koncepcji i celów kształcenia.
3. Zaleca się zwiększenie aktywności Uczelni na rzecz otoczenia społeczno-gospodarczego, np. w zakresie transferu wiedzy.
4. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych zapobiegających powstawaniu w przyszłości zdiagnozowanych nieprawidłowości skutkujących obniżeniem oceny tego kryterium.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia nie są zgodne z koncepcją i celami kształcenia, których nadrzędnym zadaniem jest przygotowanie kadr do pracy na wysoko konkurencyjnym, zglobalizowanym rynku turystycznym. Uczelnia co prawda tworzy możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów w trybie wymiany międzynarodowej (np. program Erasmus), ale w ocenianym okresie żaden z nauczycieli ani studentów nie wziął udziału w wymianie. Zaskakuje fakt, że okresie pandemii, kiedy w przyspieszonym trybie kadra naukowa i studenci zmuszeni byli opanować narzędzia pracy zdalnej, nie wprowadzono żadnych warunków do mobilności wirtualnej nauczycieli akademickich i studentów.

Wymiana studentów, kadry naukowo-dydaktycznej i kadry administracyjnej w ramach programu Erasmus przynosi niewielkie rezultaty, pomimo że Uczelnia podpisała 48 umów bilateralnych z uczelniami europejskimi oraz 11 umów z uczelniami spoza Europy (Australia, Bhutan, Chile, Gruzja, Indonezja, Kenia, Korea Południowa, Kazachstan, Kirgistan, Liban, Ukraina). W ostatnich 3 latach na studia w ramach programu Erasmus+ wyjechało zaledwie 5 studentów Wydziału, w tym w roku akademickim 2019/20 wyjechał tylko 1 student z kierunku turystyka i rekreacja.

W ramach oferowanych zajęć brakuje zajęć kierunkowych, dla których językiem wykładowym byłby język obcy (angielski lub niemiecki), co być może pomogłoby ożywić wymianę międzynarodową i stworzyć rynek dla wdrożenia oferty kierunkowej. W pracach dyplomowych nie wykorzystuje się źródeł anglojęzycznych. Bardzo rzadko wskazuje się publikacje obcojęzyczne jako literaturę uzupełniającą zajęcia.

W dostępnej dokumentacji nie znaleziono przykładu żadnych działań motywujących pracowników do zwiększenia aktywności w zakresie wymiany naukowej, a struktura zatrudnienia (opisana w kryterium 4) wyraźnie wskazuje, że brak realnej więzi nauczycieli z Uczelnią nie sprzyja ich rozwojowi - także w obszarze wymiany międzynarodowej i aktywności publikacyjnej na forum międzynarodowym.

W ubiegłym roku Uczelnia uczestniczyła w targach edukacyjnych zagranicą, promując ofertę studiów zarówno w języku polskim, jak i angielskim m.in. na Ukrainie, Białorusi, w Bułgarii, Uzbekistanie, Tadżykistanie, a w bieżącym roku - w targach organizowanych w formule on-line m.in. w Singapurze, Afryce czy Centralnej Azji. Wydział podejmuje też starania w celu przygotowania pracowników do przyjęcia studentów z zagranicy poprzez organizację dla nich kursów języka angielskiego, zarówno w formie zajęć kontaktowych z native speakerem, jak również zajęć na platformie e-learningowej, organizację kursu języka rosyjskiego, organizację szkoleń z rekrutacji i obsługi studentów z zagranicy czy asertywnej komunikacji i różnic międzykulturowych. Jednak dopóki nie istnieje szeroka oferta zajęć kierunkowych oferowanych w językach obcych – szanse na rozwój wymiany międzynarodowej i pozyskanie studentów lub kadry zagranicznej, pozostają znikome.

Przy okazji oceny kadry wskazywano już na problem małego zaangażowania kadry w uczestnictwo w konferencjach, szczególnie międzynarodowych. Tylko 5 pracowników wykazało w swoim dorobku aktualne publikacje w czasopismach międzynarodowych.

Program zajęć z języka obcego nie obejmuje treści nauczania w zakresie specjalistycznego języka fachowego z zakresu dyscyplin, do których kierunek został przyporządkowany, w programie lektoratów bardzo skromnie uwzględniane jest słownictwo związane z przyszłym profilem zawodowym studentów, a ponadto brakuje oferty zajęć kierunkowych w językach obcych. Jedynie w fazie planów są fakultatywne zajęcia z języka obcego branżowego realizowane w formie zajęć kontaktowych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium niespełnione

Uzasadnienie

1. Brak wymiany międzynarodowej zarówno na poziomie studenckim, jak i kadry naukowo-dydaktycznej i administracyjnej.
2. Uczelnia nie kształci specjalistycznych kompetencji językowych studentów - brakuje oferty zajęć specjalistycznych (innych niż lektoraty) prowadzonych w językach obcych, w pracach dyplomowych nie wykorzystuje się źródeł anglojęzycznych, bardzo rzadko wskazuje się publikacje obcojęzyczne jako literaturę uzupełniającą zajęcia.

3. Brak oferty zajęć kierunkowych lub z grupy "do wyboru" w językach obcych (co najmniej angielskim), które w równym stopniu byłyby dostępne dla studentów przyjeżdżających na wymianę z zagranicy.
4. Brak aktywności kadry naukowej w zakresie uczestnictwa/organizacji konferencji międzynarodowych, nawet w okresie pandemii, kiedy łatwiejsze niż kiedykolwiek stało się pozyskanie uczestników zza granicy ze względu na relatywnie niskie koszty organizacji konferencji w trybie zdalnym.
5. Bardzo niska aktywność publikacyjna w językach obcych (tylko 5 nauczycieli ma dorobek w języku obcym).
6. Brak systemowych rozwiązań, które pozwolą zapobiegać powstawaniu wymienionych uchybień w przyszłości.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów ma charakter stały i systematyczny, a przy jego realizacji wykorzystywane są najnowsze technologie. Głównym narzędziem, służącym do ułatwienia studentom procesu uczenia się i przekazywania informacji na temat dostępnych form wsparcia, jest Extranet oraz aplikacja mobilna „Moje WSB”. Studenci mają dzięki tym narzędziom bieżący dostęp do informacji na temat harmonogramu zajęć, realizowanych zajęć oraz uzyskiwanych ocen.

Biuro Karier i Praktyk wspiera studentów w zakresie pośrednictwa pracy umieszczając przewidziane dla studentów oferty pracy oraz praktyk zawodowych w Extranecie. W pakiecie usług Biura Karier i Praktyk znajduje się również oferta doradztwa zawodowego – doradca zawodowy organizuje warsztaty z doradztwa zawodowego, szkolenia i warsztaty podnoszące kwalifikacje, szkolenia z poruszania się po rynku pracy w zakresie np. „Komunikacji Społecznej”, „Rynku Pracy” czy „Radzenia sobie ze stresem”. W latach poprzedzających wizytację studenci mieli też możliwość kontaktu z przedstawicielami firm, dzięki wizytom studyjnym w szczecińskich hotelach, wykładom prowadzonym przez nauczycieli akademickich pracujących zawodowo w branży turystycznej (np. w ramach zajęć *hotelarstwo, promocja i marketing usług hotelarskich*) oraz dodatkowym szkoleniom organizowanym dla studentów kierunku, np. kurs rezydenta turystycznego i kurs pracownika biura podróży. Bezpośredni kontakt jest jednak na razie bardzo utrudniony ze względu na środki ostrożnościowe, które większość przedsiębiorstw podejmuje ze względu na pandemię. Bardzo istotnym wsparciem w przygotowaniu do wejścia na rynek pracy dla studentów kierunku turystyka i rekreacja byłoby też uwzględnienie w procesie kształcenia możliwości korzystania podczas zajęć

z programów komputerowych używanych w przedsiębiorstwach turystycznych, np. w biurach podróży czy hotelach.

Studenci mają możliwość bezpłatnego korzystania z licencji Office 365, która obejmuje popularne aplikacje, takie jak Outlook, Word, PowerPoint, Excel i OneNote oraz Teams, dzięki którym studenci mogą ze sobą współpracować, komunikować się bez zakłóceń i tworzyć wspólne projekty w czasie rzeczywistym. Dodatkowo Uczelnia udostępnia na stronie internetowej informacje nt. narzędzi stosowanych w kształceniu zdalnym. Informacje o kształceniu zdalnym są też dostępne w zakładce dotyczącej rekrutacji.

Studenci wybitni mogą liczyć na dedykowane wsparcie. Oprócz przyznawania przewidzianych Ustawą stypendiów, w tym stypendium rektora, Uczelnia posiada własny program stypendialny obejmujący najlepszych studentów. Ze stypendium Very Important Student mogą skorzystać studenci studiów I i II stopnia. Warunkiem jest uzyskanie odpowiednio wysokiej średniej ocen, która jest podstawą do zwolnienia z części lub całości opłaty za studia:

- w przypadku średniej 4,75- 4,89 – zwolnienie z czesnego wynosi 30%;
- w przypadku średniej od 4,90 – student zostaje zwolniony ze 100% czesnego.

Dodatkowo par. 38, ust. 1 regulaminu studiów przewiduje możliwość indywidualizacji planu i programu studiów dla studentów o szczególnych uzdolnieniach i wysokiej średniej ocen. Analiza stanu faktycznego wykazała, że studenci są świadomi tej możliwości oraz, w razie potrzeby, z niej korzystają.

Uczelnia stosuje i informuje o instrumentach wsparcia dedykowanych dla osób z niepełnosprawnościami: indywidualnym toku studiów, zmianie warunków uczestniczenia w zajęciach oraz ich zaliczania, możliwości nagrywania zajęć, możliwości wykorzystania posiadanych przez Uczelnię dodatkowych urządzeń lub wykorzystania urządzeń własnych, np. powiększalnika czy dyktafonu, stypendium dla osób z niepełnosprawnościami oraz indywidualnych warunkach korzystania z zasobów biblioteki. Powołano też Pełnomocnika Rektora ds. Studentów z Niepełnosprawnością, którego zadaniem jest nadzór nad zapewnieniem właściwych warunków kształcenia dla studentów z niepełnosprawnościami oraz udział w projektowaniu dla nich wsparcia w kontekście ich potrzeb. Na Wydziale funkcjonuje też Konsultant zawodowy ds. studentów z niepełnosprawnościami. Konsultant pomaga w wyznaczaniu ścieżki kariery, poszukiwaniu miejsca na rynku pracy, weryfikacji dokumentów aplikacyjnych oraz rozpoznawaniu predyspozycji zawodowych.

Uczelnia dostosowała też system wsparcia do potrzeb studentów niestacjonarnych. Wszystkie istotne dla studentów jednostki Uczelni, takie jak Biblioteka, Dziekanat, Dział Płatności i Stypendiów, Biuro Karier i Dział Praktyk udzielają wsparcia również w weekendy podczas zjazdów oraz w pełni zdalnie.

Rozstrzyganiem skarg i rozpatrywaniem wniosków zgłaszanych przez studentów zajmuje się na Wydziale Prodziekan ds. studentów i dydaktyki. Wszelkie skargi oraz wnioski są w pierwszej kolejności kierowane do Prodziekana. Prodziekan przekazuje informację zespołowi dziekańskiemu, a następnie, w zależności od okoliczności, angażowane są odpowiednie osoby w celu wyjaśnienia i rozwiązania problemu. Regulamin studiów precyzuje też ścieżkę odwoławczą. Paragraf 85 regulaminu wskazuje, że prawo do rozstrzygania kwestii dotyczących studiów objętych i nieobjętych regulaminem oraz szczególnych przypadków przysługuje Dziekanowi. Natomiast w przypadkach dotyczących zobowiązań finansowych wobec Uczelni, studentowi przysługuje prawo pisemnego odwołania do wicekanclerza w terminie 14 dni. Prodziekan ds. Studentów wraz z menadżerem kierunku są też osobami właściwymi do zgłaszania uwag w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również do pomocy ich ofiarom.

Dodatkowo studenci kierunku turystyka i rekreacja mogą też skorzystać z dostępnego przez 2 godziny w tygodniu wsparcia psychologicznego oferowanego przez Uczelnię. Uczelnia prowadzi działania informacyjne i edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa studentów wykorzystując w tym celu komunikaty w Extranecie i aplikacji „Moje WSB”.

Analiza stanu faktycznego wykazała też, że istotnym elementem systemu zgłaszania skarg oraz reagowania w przypadku niewłaściwych zachowań w środowisku akademickim są starości roku, którzy przekazują władzom Uczelni uwagi w imieniu danego rocznika studiów.

Uczelnia stara się stosować elementy oddziaływania na studentów kierunku, mające na celu ich motywowanie do osiągania efektów uczenia się. Elementami takimi są na przykład wspomniany wcześniej dedykowany system stypendialny, możliwość skorzystania z programu Erasmus+, wizyty studyjne w przedsiębiorstwach z branży turystycznej. Oddziałują one jednak głównie na studentów ambitnych, nie mających problemów z osiągnięciem bardzo dobrych wyników uczenia się. Rekomenduje się wprowadzenie takich instrumentów oddziaływania, które będą motywować wszystkich studentów do osiągnięcia kluczowych efektów uczenia się w stopniu wyższym niż minimalny. Takimi instrumentami mogłoby być np. dodanie rozmowy z lektorem jako elementu egzaminu z języka, konieczność przygotowania sprawozdania z praktyk zawodowych oraz wprowadzenie wymogu wykorzystania przynajmniej jednej publikacji z literatury obcojęzycznej przy przygotowaniu pracy dyplomowej przez każdego studenta.

Kadra akademicka jest dla studentów dostępna – godziny konsultacji są indywidualnie ustalane ze studentami i umożliwiają kontakt z wykładowcami w godzinach dostosowanych do możliwości pracujących studentów. Studenci mogą również uzyskać bieżące wsparcie u menadżera kierunku. Głównym działem wspierającym studentów w sprawach administracyjnych jest Dziekanat, który jest otwarty również w trakcie weekendowych zjazdów studentów niestacjonarnych. Analiza stanu faktycznego wykazała, że dziekanat oferuje wszechstronną pomoc w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Uczelnia wspiera wydziałowy samorząd studencki zarówno w sposób materialny, jak i pozamaterialny. Samorząd studencki ma możliwość darmowego korzystania z infrastruktury uczelnianej na potrzeby swojej działalności oraz ma swoją siedzibę w jednym z pomieszczeń udostępnionych przez Uczelnię. Co roku na działalność samorządu studenckiego Uczelnia przeznacza środki finansowe, o których zagospodarowaniu decydują organy samorządu. Reprezentanci studentów mają bezpośredni kontakt z dziekanem i menadżerem kierunku oraz mają wpływ na decyzje dotyczące warunków studiowania i wsparcie udzielane studentom w procesie uczenia się, w tym kwestie związane z metodami i technikami prowadzenia zajęć na odległość. Uczelnia wspólnie z samorządem studenckim organizuje też akcje zachęcające studentów do większego zaangażowania się w sprawy związane z Uczelnią. Samorząd i Uczelnia wspólnie promują udział w ankietyzacji i Badaniu Atrybutów Marki oraz organizują konkursy, np. „Zdjęcie z nauki do sesji” oraz prowadzą programy promujące studiowanie na Uczelni, takie jak „Ambasador WSB” oraz „Zostań twarzą WSB”. Analiza stanu faktycznego wykazała, że w Uczelni nie prowadzi aktywnej działalności żadna inna organizacja studencka. Z uwagi na stosunkowo niedużą liczbę studentów, których większość studiuje niestacjonarnie oraz brak możliwości bezpośrednich spotkań z uwagi na pandemię, wynika to głównie z czynników niezależnych od Uczelni.

Uczelnia prowadzi okresowe przeglądy dostępnych form wsparcia studentów w procesie uczenia się w ramach corocznie organizowanego Badania Atrybutów Marki. Cykliczność, szeroki zakres badania oraz możliwość porównania wyników do innych uczelni z Grupy WSB pozwala bardzo szybko reagować na negatywne uwagi dotyczące systemu wsparcia oraz go doskonalić. Dowodem

elastyczności i staranności Uczelni w zakresie jak najlepszego przeprowadzania okresowych przeglądów wsparcia studentów było dostosowanie Badania Atrybutów Marki w roku akademickim 2019/20 do potrzeb wynikających z kształcenia zdalnego. Badanie objęło kwestie takie jak: obsługa administracyjna, ocena działań podjętych przez WSB w dobie pandemii, identyfikacja najczęstszych problemów związanych z kształceniem zdalnym czy źródła informacji, z których korzystają studenci w trakcie pandemii. Ogólne wyniki ankiety zostały udostępnione na stronie internetowej Uczelni, a ich szczegółowa analiza jest wykorzystywana do poprawy systemu wsparcia studentów w zakresie kształcenia zdalnego w całej GWSB, w tym na wizytowanym kierunku studiów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów jest prowadzone systematycznie, ma charakter kompleksowy oraz przybiera zróżnicowane formy. Studenci mają dostęp do większości potrzebnych informacji poprzez konto w portalu Extranet oraz aplikację mobilną. Wsparcie jest dopasowane do potrzeb różnych grup studentów – w tym studentów łączących studia na kierunku turystyka i rekreacja z pracą zawodową oraz studentów z niepełnosprawnościami. Uczelnia oferuje pełne ustawowe wsparcie stypendialne oraz rozwija własny system stypendialny. Rozpatrywanie skarg i wniosków funkcjonuje sprawnie, a studenci są dobrze poinformowani na temat tego, gdzie powinni zgłaszać swoje uwagi dotyczące procesu kształcenia, programu studiów oraz ewentualnych przypadków dyskryminacji. Kadra dydaktyczna jest dostępna dla studentów, stara się dostosować do ich potrzeb w zakresie godzin prowadzonych konsultacji oraz chętnie dzieli się doświadczeniem zawodowym. Instrumenty oddziaływania na studentów kierunku turystyka i rekreacja, mające na celu motywowanie ich do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się wymagają działań doskonalących i nie wpłynęły na stopień spełnienia kryterium 8.

Okresowe przeglądy wsparcia studentów prowadzone są bardzo dobrze dzięki corocznemu kompleksowemu Badaniu Atrybutów Marki, które pozwala wielowymiarowo ocenić funkcjonujący system wsparcia oraz porównać wyniki względem poprzednich lat oraz innych uczelni z Grupy WSB. W zeszłym roku akademickim Uczelnia dostosowała badanie do wyzwań związanych z kształceniem zdalnym, co pozwala je wykorzystywać do doskonalenia systemu wsparcia studentów w sytuacji wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Informacje o studiach są dostępne na stronie internetowej Uczelni. Strona jest dostosowana do użytku zarówno na komputerze, jak i z poziomu urządzeń mobilnych. Umożliwia to łatwe zapoznanie się z treściami udostępnionymi na stronie bez ograniczeń związanych z czasem i miejscem oraz używanym przez odbiorców oprogramowaniem i sprzętem. Nawigowanie po stronie internetowej jest wygodne i ergonomiczne. Istnieje możliwość łatwego zwiększenia rozmiaru fontu, co ułatwia korzystanie z niej osobom z niepełnosprawnościami.

Na podstronie dotyczącej rekrutacji zawarto opis kierunku turystyka i rekreacja, przykłady zajęć z programu studiów oraz formularz rekrutacyjny. Z przedstawionego na stronie opisu studiów wynika cel kształcenia i kompetencje oczekiwane od kandydatów. Strona zawiera wiele informacji, które składają się na pełen obraz charakterystyki studiów. Warunki przyjęcia na studia i kryteria kwalifikacji zawiera opublikowana w BIP uchwała rekrutacyjna. Podstawowe zasady dyplomowania zawierają rozdziały 13 i 14 opublikowanego w BIP regulaminu studiów. Opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej program studiów nie zawiera kierunkowych efektów uczenia się oraz kompletnej listy zajęć składających się na program studiów. Istotna część zajęć zgrupowana została w jedną pozycję „Przedmioty specjalnościowe”, której przypisano 44 punkty ECTS. Studenci i interesariusze zewnętrzni nie mają więc możliwości zweryfikowania jakiego rodzaju specjalności Uczelnia oferowała w danym roku akademickim

Pozostałe ustawowo wymagane dokumenty, tj. statut, strategia, regulamin studiów i regulamin świadczeń dla studentów, a także zasady i tryb przyjmowania na studia są dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej. Uczelnia odstąpiła natomiast od uchwalania regulaminu korzystania z infrastruktury badawczej, gdyż jej nie posiada.

Dostęp do informacji o studiach obejmuje też wskazanie na narzędzia wykorzystywane w kształceniu zdalnym. Uczelnia wymienia platformy takie jak Microsoft Teams, Moodle, Hangout, Zoom oraz Click Meeting. Dodatkowo opublikowano też podstawowe wskaźniki dotyczące zadowolenia studentów z kształcenia zdalnego w Grupie WSB, na podstawie przeprowadzonego na przełomie maja i czerwca 2020 roku badania. Wydział opublikował też 10 wskazówek dla studentów dotyczących prawidłowego przygotowania do zajęć online.

Uczelnia prowadzi monitorowanie przejrzystości treści ogłoszeń zamieszczanych na stronie internetowej poprzez możliwość zgłaszania uwag za pomocą formularza kontaktowego na tejże stronie. Dodatkowo studenci mogą zgłaszać swoje zastrzeżenia poprzez przycisk „zgłoś uwagę” w systemie Extranet. Również corocznie, w ramach Badania Atrybutów Marki, studenci oceniają dostępność informacji nt. poszczególnych aspektów związanych ze studiowaniem. Dodatkowo, w edycji badania w roku akademickim 2019/2020, pojawiły się pytania odnośnie tego jakich informacji dotyczących funkcjonowania Uczelni w dobie pandemii poszukiwali studenci oraz gdzie szukali oni dostępu do tych informacji. Kompleksowość przekazywanych informacji, aktualność prezentowanych treści oraz przygotowanie osobnej zakładki dotyczącej współpracy z biznesem wskazują na to, że Uczelnia pracuje nad poprawą dostępu do informacji publicznej oraz podejmuje starania, aby dostosować stronę internetową do potrzeb jak najszerzej grupy interesariuszy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium częściowo spełnione

Uzasadnienie

Strona internetowa Uczelni jest dostępna publicznie dla szerokiego grona odbiorców, w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem, w sposób umożliwiający wygodne korzystanie przez osoby z niepełnosprawnościami. Większość kluczowych elementów dotyczących studiów jest dostępna publicznie – zidentyfikowano natomiast brak opublikowania kierunkowych efektów uczenia się oraz zawierającego wszystkie oferowane zajęcia specjalnościowe programu studiów. Uchybienia te są jednak możliwe do usunięcia w czasie kilku miesięcy. Dostęp do informacji o studiach uwzględnia natomiast informacje dotyczące kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Uczelnia podejmuje też działania mające na celu monitorowanie aktualności, rzetelności i kompleksowości udostępnianych informacji. W przypadku studentów monitorowanie to ma cykliczną formę - w postaci pytań dodawanych do Badania Atrybutów Marki.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Brak opublikowania kierunkowych efektów uczenia się w ramach kierunku studiów turystyka i rekreacja.
2. Brak opublikowania pełnej listy zajęć wchodzących w skład programu turystyka i rekreacja.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się opublikowanie w Biuletynie Informacji Publicznej aktualnego programu studiów kierunku turystyka i rekreacja zawierającego pełną listę zajęć, w tym zajęć realizowanych w ramach prowadzonych specjalności.
2. Zaleca się opublikowanie w Biuletynie Informacji Publicznej kierunkowych efektów uczenia się w ramach kierunku turystyka i rekreacja.
3. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych zapobiegających powstawaniu w przyszłości zdiagnozowanych nieprawidłowości skutkujących obniżeniem oceny tego kryterium.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Wyznaczone zostały osoby i jednostki kolegalne sprawujące nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad ocenianym kierunkiem studiów. Określono w sposób przejrzysty zakres kompetencji tych osób w ramach systemu ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja. Zadania w tym zakresie realizują: Dziekan, Prodziekan ds. jakości kształcenia, menadżer kierunku, metodyk oraz Komisja ds. jakości prac dyplomowych i recenzji. Prodziekan ds. jakości kształcenia organizuje działania w zakresie jakości kształcenia i nadzoruje proces pomiaru jakości kształcenia na wydziale, organizuje proces akredytacji wydziału, organizuje proces zarządzania

retencją, podejmuje decyzje dotyczące spraw studenckich. Aktualnie stanowisko to nie jest obsadzone, dlatego wymienione zadania realizowane są w ograniczonym zakresie.

Analizując zakresy kompetencji stwierdzono, że najważniejszą rolę w zapewnieniu jakości kształcenia pełni menadżer kierunku. Do jego zadań należy, między innymi, nadzór nad kierunkiem i jego rozwojem, inicjowanie i udział w przygotowaniu programu kierunku studiów, inicjowanie i nadzór nad aktualizacją oraz spójnością programu kierunku studiów, nadzór nad przygotowaniem i aktualizowaniem kart zajęć we współpracy z metodykiem, przygotowanie propozycji i rekomendacji oferty specjalności, nadzór nad przygotowaniem i aktualizowaniem kart zajęć we współpracy z metodykiem, współpraca przy pomiarze efektów uczenia się, współpraca przy zapewnieniu praktycznego charakteru kierunku oraz poszczególnych specjalności (m.in. poprzez włączanie do współpracy partnerów biznesowych, pozyskiwanie certyfikatów, specjalistycznego oprogramowania, gier biznesowych, organizację części zajęć w warunkach rzeczywistych, inicjowanie i nadzór nad kołami naukowymi), monitorowanie bieżącej realizacji zajęć dydaktycznych, przygotowywanie rekomendacji dotyczących rozwoju kierunku (w tym certyfikacji i akredytacji), współudział w obsadzie zajęć dydaktycznych w zakresie wyznaczonym przez dziekana właściwego wydziału, merytoryczny nadzór nad procesem zaliczania praktyk zawodowych, rozwój jakości pracy wykładowców, pozyskiwanie kadry dydaktycznej kierunku, w tym powoływanie koordynatorów zajęć, planowanie i przeprowadzanie hospitacji zajęć dydaktycznych oraz przygotowywanie informacji zwrotnej o dokonanych hospitacjach we współpracy z metodykiem, współudział w wypracowywaniu oraz wdrożeniu przyjętych na wydziale założeń metodycznych oraz rozwiązań wzmacniających praktyczność kształcenia. Zakres i różnorodność obowiązków menadżera kierunku są tak szerokie, że ich realizacja przerasta możliwości jednego pracownika, zwłaszcza, że łączy je z realizacją licznych obowiązków dydaktycznych. Na ocenianym kierunku zadania te w dużej części nie są realizowane lub są realizowane nieprawidłowo.

W ramach systemu zapewnienia jakości kształcenia Uczelnia nie zidentyfikowała nieprawidłowości w zakresie przyporządkowania kierunku do dziedzin i dyscyplin naukowych, nie zidentyfikowano nieprawidłowości w zakresie kształcenia kompetencji językowych studentów, a także innych uchybień szeroko przedstawionych w ocenie kryterium 1 i 2. Nieprawidłowo są realizowane zadania w zakresie hospitacji zajęć, ponieważ hospitacje prowadzi metodyk nieposiadający wiedzy merytorycznej z zakresu turystyki i rekreacji. Menadżer kierunku przeprowadziła tylko dwie hospitacje. Nie wdrożono systemowych rozwiązań zapewniających jakość organizacji i realizacji praktyk zawodowych: brak procedur pozwalających na ocenę miejsc odbywania praktyk w zakresie możliwości osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się przypisanych do tej formy zajęć. Brakuje systematycznej analizy organizacji i przebiegu praktyk oraz wykorzystywania wyników tych analiz do doskonalenia tej formy zajęć. Analiza stanu faktycznego wykazała brak hospitacji miejsc odbywania praktyk zawodowych, kontroli infrastruktury, którą dysponują praktykodawca kluczowej w kontekście możliwości osiągnięcia kompetencji zawodowych absolwenta ocenianego kierunku oraz brak weryfikacji kompetencji kandydatów na opiekunów praktyk po stronie zakładu pracy.

Jednostką kolegialną realizującą zadania na rzecz podnoszenia jakości kształcenia jest Komisja ds. jakości prac dyplomowych i recenzji w składzie: Dziekan, dwóch przedstawicieli nauczycieli akademickich oraz sekretarz. Do zadań komisji należy: opiniowanie tematów prac dyplomowych pod kątem ich zgodności z kierunkiem studiów, ocena jakości prac dyplomowych, ocena recenzji, ocena opinii promotora. Komisja ta na kierunku turystyka i rekreacja pracuje krótko (od listopada 2020). Jej działania są nieskuteczne, na co wskazują liczne i poważne uchybienia dotyczące jakości prac dyplomowych przedstawione w ocenie kryterium 3. Przyczyną nieskuteczności działań w zakresie

zapewnienia jakości prac dyplomowych jest nie tylko krótki czas pracy komisji, ale także jej skład osobowy. Za ocenę jakości prac odpowiadają nauczyciele akademicki, którzy byli promotorami prac dyplomowych negatywnie ocenionych przez zespół oceniający. Działania osób i zespołu odpowiedzialnego za monitoring prac dyplomowych nie przekładają się także na wyeliminowanie zawyżania ocen wystawianych za prace. Ponadto stwierdzono, że promotorami i recenzentami ok. 90% wszystkich prac dyplomowych są te same dwie osoby, co znacząco ogranicza obiektywizm w procesie recenzji.

Ważną rolę w systemie zapewnienia jakości kształcenia pełni metodyk. Do zadań tej osoby należy, między innymi, wsparcie metodyczne procesu projektowania i realizacji dydaktyki zgodnie z wytycznymi PRK i rozwiązaniami wydziałowymi w ramach profilu praktycznego, udzielanie bezpośredniego wsparcia dydaktykom w formułowaniu i opisywaniu przedmiotowych efektów uczenia się, dostosowywanie metodyki zajęć do zakładanych efektów uczenia się (w tym realizacja procesu obserwacji metodycznych na zajęciach), nadzór nad metodyką weryfikacji efektów uczenia się, wsparcie w zakresie wykorzystania narzędzi elektronicznego wsparcia procesu kształcenia, wsparcie w zakresie formułowania i realizacji kierunkowych efektów uczenia się, dostosowania przedmiotowych efektów do efektów kierunkowych, wprowadzanie spójnych standardów w zakresie projektowania i realizacji zajęć dydaktycznych, wspieranie dziekana w formułowaniu polityki rozwoju zawodowego (szkoleń) dydaktyków w obszarze metodyki realizacji zajęć, w tym pełnienie roli wydziałowego koordynatora procesu certyfikacji wykładowców, wprowadzanie nowoczesnych ujednoliconych rozwiązań w zakresie prowadzenia dydaktyki. Ponadto metodyk wspiera menadżera kierunku w zakresie wypracowywania i wdrażania standardów przygotowywania oraz okresowej weryfikacji kart zajęć. Metodyk rozwija umiejętności projektowania zajęć (w tym: poprawnego wypełniania karty zajęć, formułowania i opisywania przedmiotowych efektów uczenia się, dostosowywania metodyki zajęć do zakładanych efektów, wyboru adekwatnych metod weryfikacji efektów kształcenia). Prowadzi hospitacje zajęć, oceniając kompetencje dydaktyczne nauczycieli. Prowadzi konsultacje metodyczne. Wypracowuje dobre praktyki w zakresie metodyki prowadzenia zajęć w relacji z odpowiednimi interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Zgłasza nowe inicjatywy w zakresie jakości kształcenia. Na ocenianym kierunku działania te są częściowo nieskuteczne. Nie przeprowadzono pogłębionej analizy i oceny kompetencji, w tym kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia (w tym zajęcia zdalne), co mogłoby przełożyć się na skuteczne działania rozwojowe i doskonalące prowadzące do wyeliminowania uchybień opisanych szczegółowo w ocenie kryterium 4.

Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny (uchwała Senatu), nie ma jednak w tym zakresie oficjalnie przyjętych procedur. Wprawdzie w Regulaminie organizacyjnym Uczelni bardzo ogólnie (hasłowo) określono obowiązki, które ma w tym zakresie menadżer kierunku, Prodziekan ds. dydaktyki, Dziekan i Senat, jednak brakuje informacji, kto, kiedy, z jakich powodów i w jakim trybie inicjuje zmiany w programie studiów, a także jaki jest udział w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Dodatkowo regulamin organizacyjny zawiera nieaktualne nazewnictwo (np. efekty kształcenia, program nauczania). Rekomenduje się uaktualnienie Regulaminu organizacyjnego i dostosowanie nazewnictwa do obowiązującego porządku prawnego.

Nie stwierdzono, by Uczelnia wprowadzała innowacje dydaktyczne i korzystała z osiągnięć nowoczesnej dydaktyki akademickiej. Metody i formy hospitowanych zajęć zdalnych miały formy tradycyjne, często niezgodne z zadeklarowanymi w karcie zajęć (np. ćwiczenia prowadzone w formule wykładu, brak prób angażowania studentów). Stwierdzono luki w kompetencjach

dydaktycznych nauczycieli akademickich opisane w ocenie kryterium 4. Nauczyciele wykorzystują współczesne technologie informacyjno-komunikacyjne, w tym narzędzia i techniki kształcenia na odległość (platforma MS Teams, Moodle), jednak mimo odbytych szkoleń nie posługują się tymi technologiami w sposób biegły. Nie prowadzi się systematycznego przeglądu infrastruktury wykorzystywanej w trakcie zajęć, zwłaszcza w zakresie oprogramowania kluczowego dla kształtowania kompetencji zawodowych absolwentów kierunku turystyka i rekreacja. Powoduje to liczne nieprawidłowości opisane w ocenie kryterium 5.

Wykorzystywanie technik kształcenia na odległość zostało uwzględnione w projektowaniu programu studiów, głównie przez wliczenie do ogólnego nakładu pracy studenta godzin na platformie Moodle.

Przyjęcie na studia odbywają się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria.

Uczelnia prowadzi systematyczną (raz w roku) ocenę programu studiów na ocenianym kierunku, jednak działania te są częściowo nieskuteczne. Nie zidentyfikowano niezgodności kierunkowych efektów uczenia się z poziomem 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji, a także nieprawidłowości w zakresie przyporządkowania kierunku do dziedzin i dyscyplin naukowych, ocenie programu studiów, udział zajęć praktycznych w programie kształcenia.

W systematycznej ocenie programu studiów biorą udział interesariusze wewnętrzni (nauczyciele akademicy, studenci) oraz interesariusze zewnętrzni. Trzeba jednak zaznaczyć, że granice między tymi grupami interesariuszy zacierają się, ponieważ reprezentanci nauczycieli akademickich oraz przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego to te same osoby. Rada kierunku funkcjonuje dopiero od listopada 2020 roku i zebrała się raz. Analiza stanu faktycznego wykazała, że ocena programu studiów dokonana przez Radę kierunku ma charakter bardzo pobieżny bez odniesienia do pogłębionych analiz potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego. Nie potwierdzono, by praca tego gremium miała dotychczas realny wpływ na zmiany doskonalące w programie studiów, natomiast zmiany te są deklarowane przez Uczelnię.

Przegląd metod i form osiągania zakładanych efektów uczenia się prowadzony jest w bardzo ograniczonym zakresie. Wprawdzie są one oceniane przez metodyka w momencie powstawania karty zajęć, jednak nikt nie dokonuje przeglądu prac etapowych oraz nie przeprowadza oceny skuteczności zastosowanych metod i form weryfikacji efektów uczenia się. Prowadzi to do uchybień opisanych szczegółowo w ocenie kryterium 3.

Uczelnia nie monitoruje losów absolwentów, a w związku z tym nie wykorzystuje ich opinii do doskonalenia programu studiów. Nie potwierdzono, by systemowej analizie poddawane były treści programowe, metody kształcenia, w tym metody kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się, w tym stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, praktyki zawodowe, wyniki nauczania i stopień osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, w tym wyniki i stopień osiągnięcia efektów uczenia się nabywanych przez studentów w wyniku kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Ocena programu studiów jest częściowo oparta o analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji, których zakres i źródła powstawania są częściowo trafnie dobrane do celów i zakresu oceny. W ramach doskonalenia jakości kształcenia systematycznie pozyskiwane są informacje zwrotne od studentów. Dotyczą one satysfakcji z programu studiów, warunków studiowania oraz wsparcia w procesie uczenia się. Każdy nauczyciel akademicki otrzymuje wyniki badań ankietowych swoich zajęć w danym semestrze. Na podstawie analizy tych wyników, Dziekan przeprowadza rozmowy wyjaśniające z nauczycielem akademickim, którego wyniki odbiegają od przyjętych standardów. Może także zlecić przeprowadzenie hospitacji.

W procesie doskonalenia jakości kształcenia Uczelnia wykorzystuje wskaźniki ilościowe dotyczące progresji studentów. Na Wydziale odpowiednie jednostki analizują cyklicznie dane związane z retencją studentów, jak również takie wskaźniki jak: liczba kandydatów, liczba osób przyjętych na studia oraz liczba osób kończących studia w terminie. Na podstawie zgromadzonych danych tworzone są raporty z rozbiorem na stopnie, kierunki i tryby studiów na potrzeby Uczelni a także jej Założyciela – TEB Akademia. Dane te są omawiane na cyklicznych spotkaniach władz Uczelni i Wydziału z menadżerami poszczególnych kierunków, którzy w swoich zadaniach odpowiadają również za utrzymanie odpowiedniego poziomu progresji studentów. W procesie doskonalenia programu studiów władze Uczelni korzystają ze statystyk dotyczących przechodniości, powtarzalności zajęć oraz skuteczności procesu dyplomowania.

Wnioski z oceny programu studiów nie były dotąd wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia programu. Zgodnie z deklaracjami władz Wydziału, działania te są zaplanowane na przyszłość.

Jakość kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne. Uczelnia jest systematycznie oceniana przez Polską Komisję Akredytacyjną. Rekomendacje sformułowane w toku wizytacji w roku 2015 zostały częściowo wykorzystane w procesie doskonalenia jakości kształcenia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Wyznaczone zostały osoby i jednostki kolegialne sprawujące nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad ocenianym kierunkiem studiów. Określono w sposób przejrzysty zakres kompetencji tych osób w ramach systemu ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja. Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny (uchwała Senatu). Przyjęcie na studia odbywają się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria.

Stwierdzono liczne uchybienia i nieprawidłowości:

1. Przegląd i ocena kierunkowych efektów uczenia się są nieskuteczne, ponieważ nie zidentyfikowano ich niezgodności z poziomem 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz niewłaściwego przyporządkowania do dziedzin i dyscyplin naukowych.
2. Monitoring i ocena jakości zajęć dydaktycznych prowadzony jest tylko przez metodyka, który nie ma wiedzy z zakresu turystyki i rekreacji, zatem nie jest w stanie ocenić merytorycznej warstwy zajęć.
3. Na ocenianym kierunku nie ma formalnie przyjętych procedur zatwierdzania, zmian oraz wycofania programu studiów, a także systematycznych, okresowych przeglądów programów studiów.
4. Rozwiązania przyjęte w celu zapewnienia jakości prac dyplomowych są nieskuteczne, ponieważ nie gwarantują właściwego poziomu tych prac.
5. Przyjęte rozwiązania projakościowe nie zapobiegają zjawisku zawyżania ocen za prace dyplomowe.

6. Przeglądy metod i form osiągania zakładanych efektów uczenia się są częściowo nieskuteczne, ponieważ Uczelnia nie zidentyfikowała nieprawidłowości w zakresie kształcenia kompetencji językowych studentów (nie osiągnięto poziomu B2).
7. Nie przeprowadzono pogłębionej analizy i oceny kompetencji, w tym kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, co mogłoby przełożyć się na skuteczne działania rozwojowe i doskonalące prowadzące do wyeliminowania uchybień opisanych szczegółowo w ocenie kryterium 4. Procedura oceniania przyjęta na Wydziale dotyczy wyłącznie nauczycieli zatrudnionych na umowę o pracę, czyli znaczącej mniejszości w grupie osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku.
8. Rozwiązania przyjęte w celu monitorowania metod i form weryfikacji efektów uczenia się są częściowo nieskuteczne. Nie wyeliminowano sytuacji, w której przyjęte metody i formy nie pozwalają na ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich zakładanych efektów uczenia się lub brakuje wykorzystania metod i form zadeklarowanych w kartach zajęć.
9. Uczelnia nie wdrożyła systemowych rozwiązań pozwalających na kompleksową ocenę jakości organizacji i realizacji praktyk zawodowych. Nie potwierdzono przeprowadzania systematycznej analizy organizacji i przebiegu praktyk oraz wykorzystywania wyników tych analiz do doskonalenia tej formy zajęć. Brak hospitacji i oceny miejsc odbywania praktyk zawodowych, kontroli infrastruktury, którą dysponują praktykodawca kluczowej w kontekście możliwości osiągnięcia kompetencji zawodowych absolwenta kierunku turystyka i rekreacja oraz brak weryfikacji kompetencji kandydatów na opiekunów praktyk po stronie zakładu pracy.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się podjęcie skutecznych działań projakościowych w zakresie przeglądu i oceny kierunkowych efektów uczenia się, zwłaszcza w zakresie zgodności z Polską Ramą Kwalifikacji oraz właściwego przyporządkowania do dziedzin i dyscyplin naukowych.
2. Zaleca się skuteczne wdrożenie procedury kompleksowego monitoringu i oceny zajęć, tak by ocenie podlegała zarówno metodyka, jak i warstwa merytoryczna.
3. Zaleca się opracowanie i wdrożenie formalnie przyjętych procedur zatwierdzania, zmian oraz wycofywania programu studiów.
4. Zaleca się wdrożenie rozwiązań gwarantujących właściwy poziom opieki promotorskiej nad pracami dyplomowymi i podniesienie jakości tych prac.
5. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych zapobiegających zjawisku zawyżania ocen za prace dyplomowe oraz powierzania funkcji promotora i recenzenta tym samym 2 osobom.
6. Zaleca się podniesienie skuteczności ewaluacji metod i form osiągania zakładanych efektów uczenia się, tak by Uczelnia skutecznie identyfikowała nieprawidłowości w zakresie osiągania zakładanych efektów uczenia się, w tym w zakresie kompetencji językowych studentów.

7. Zaleca się systematyczną analizę i ocenę kompetencji wszystkich nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, w tym kompetencji dydaktycznych i w zakresie wykorzystywania zdalnych form nauczania.
8. Zaleca się wdrożenie skutecznej procedury oceny doboru metod i form weryfikacji efektów uczenia się.
9. Zalecane jest wdrożenie systemowych rozwiązań pozwalających na kompleksową ocenę jakości organizacji i realizacji praktyk zawodowych oraz wykorzystywanie wyników tych analiz do doskonalenia praktyk.
10. Zaleca się podjęcie działań naprawczych mających na celu usunięcie nieprawidłowości prowadzących do sformułowania powyższych zaleceń.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Ocena programowa na kierunku turystyka i rekreacja (studia I stopnia) przeprowadzona w 2015 roku (Uchwała nr 727/2015 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 17 września 2015 roku) wydała ocenę pozytywną. Nie wskazano zaleceń, jedynie rekomendacje, do których Uczelnia odniosła się w toku wizytacji.

Przewodnicząca zespołu oceniającego
prof. dr hab. Joanna Moczyłowska